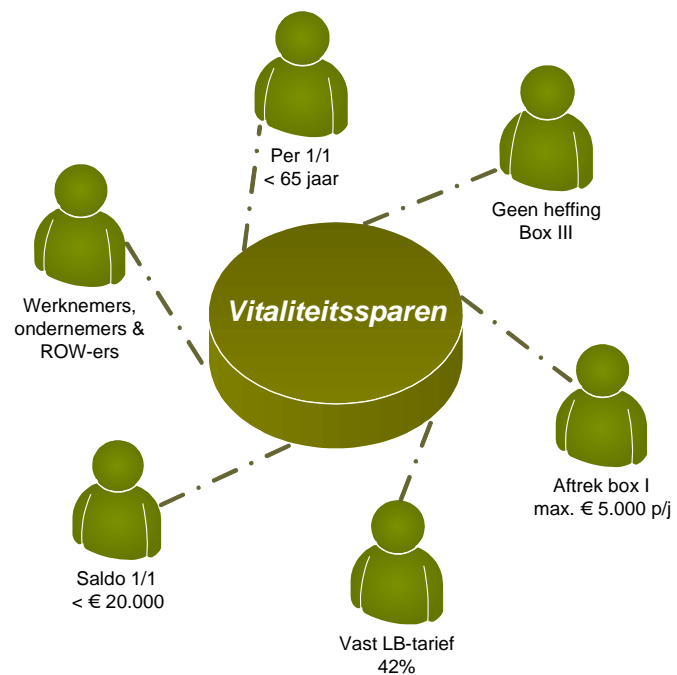

Vitaliteitsregeling

per

1-1-2013

Inhoudsopgave bundel vitaliteitsregeling per 1-1-2013

Inleiding	5
1. Samenvatting vitaliteitsregeling; informatieblad	7
1.1. Inleiding	7
1.2. Werkbonus voor 62-plussers	7
1.3. Spaarloon	7
1.4. Levensloop	8
1.5. Vitaliteitssparen	8
1.6. Stimuleren scholing	9
2. Diverse kamerstukken inzake vitaliteitsregeling (niet BP 2012)	10
2.1. Brief van 14 september 2011 (TK 32 043, nr. 66)	10
2.2. Brief van 30 september 2011; vitaliteitspakket (TK 32 043, nr. 71)	15
2.3. Brief van 22 december 2011; vitaliteitssparen en werkbonus (TK 32 043, nr. 91)	17
3. Belastingplan 2012 (TK & EK 33 003)	20
3.1. Algemeen	20
3.2. Speerpunt vereenvoudiging	21
3.3. Maatregelen Regeer- en Gedoogakkoord	21
3.4. 'Flexsparen' en de gevolgen voor bedrijfsleven en burger	25
3.5. Nieuwsbericht Financiën inzake afschaffing spaarloon (6-10-2012)	25
3.6. Tweede nota van wijziging (TK 33 003, nr. 7)	26
3.7. Nota naar aanleiding van het verslag (TK 33 003, nr. 10)	27
3.8. Derde nota van wijziging (TK 33 003, nr. 11)	33
3.9. Schriftelijke antwoorden op vragen tijdens WGO (TK 33 003, nr. 17)	34
3.10. Vierde nota van wijziging (TK 33 003, nr. 18)	36
3.11. Memorie van antwoord (EK 33 003, nr. D)	36
3.12. Brief van de staatssecretaris van Financiën (EK 33 003, nr. G)	38
3.13. Wetteksten en toelichting (ontleend aan Stb. 2011, 639)	40
3.13.1. Wet IB 2001 m.i.v. 1-1-2011	40
Artikel 3.127 (Art. I, ond. E)	40

Artikel 5.11 vervalt (Art. I, ond. G)	40
In artikel 10.1, eerste lid (Art. I, ond. U)	40
Artikel 10a.10 en artikel 10a.11 (Art. I, ond. W)	40
3.13.2. Wet IB 2001 m.i.v. 1-1-2013	42
Artikel 1.7a (Art. II, ond. A)	42
In artikel 3.1, tweede lid (Art. II, ond. B)	44
Artikel 3.109a (Art. II, ond. C)	45
Artikel 3.124, eerste lid (Art. II, ond. D)	48
Artikel 3.131a en 3.131b (Art. II, ond. E)	48
In artikel 3.146, eerste lid (Art. II, ond. F)	49
In artikel 7.2, tweede lid (Art. II, ond. I)	50
In artikel 9.2, vierde lid (Art. II, ond. P)	50
In artikel 10.1, vierde lid (Art. II, ond. R)	51
Artikel 10a.11 komt te luiden (Art. II, ond. T)	51
3.13.3. Wet IB 2001 m.i.v. 2014	53
Artikel 10a.11 komt te luiden (Art. III, ond. C)	53
3.13.4. Wet IB 2001 m.i.v. 2016	54
Artikel 10a.10 vervalt (Art. IV)	54
3.13.5. Wet LB 1964 m.i.v. 2012	54
Artikel 39d (Art. V, ond. O)	54
3.13.6. Wet LB 1964 m.i.v. 2013	55
Artikel 34 (Art. VI, ond. D)	55
Artikel 39d komt te luiden (Art. VI, ond. F)	56
3.13.7. Wet LB 1964 m.i.v. 2014	58
Artikel 39d komt te luiden (Art. VII, ond. B)	58
3.13.8. AWR m.i.v. 1-1-2013	60
Artikel 30i (Art. XXVIII, ond. Ga)	60
3.14. <i>Inwerkingtreding (Art. XXXVIII)</i>	61
4. Vragen & antwoorden Intermediardagen Belastingdienst 2011	63
4.1. <i>Algemeen</i>	63
4.2. <i>Vragen & antwoorden inkomstenbelasting</i>	63
4.3. <i>Vragen & antwoorden loonbelasting</i>	65

Inleiding

Op 10 juni 2011 hebben kabinet en sociale partners een pensioenakkoord gesloten. Dit akkoord bevat belangrijke afspraken voor de inrichting van het Nederlandse pensioenstelsel. Om tegemoet te komen aan de aanvullende wensen van de vakbeweging zijn op een later tijdstip extra maatregelen geformuleerd, waaronder de introductie van een vitaliteitsregeling die een zinvolle aanvulling op het inkomen moet financieren tijdens en aan het eind van het werkzame leven.

De hoofdlijnen van het vitaliteitspakket zijn gepresenteerd in de brief van de minister van SZW van 14 september 2011 ([TK 32 043, nr. 66](#)).

Op 20 september 2011 is vervolgens het wetsvoorstel 'Belastingplan 2012' (BP 2012) officieel aan de Tweede Kamer aangeboden ([TK/EK 33 003](#)). Dit wetsvoorstel bevat onder meer de uitwerking van de vitaliteitsregeling die per 1 januari 2013 van kracht wordt. Een aantal aanpalende bepalingen heeft reeds werking vanaf 1 januari 2012.

In zijn brief van 30 september 2011 ([TK 32 043, nr. 71](#)) heeft de minister van SZW de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitwerking van de in zijn brief van 14 september 2011 gepresenteerde hoofdlijnen van het vitaliteitspakket.

In zijn brief van 22 december 2011 heeft de minister van SZW richting de Tweede Kamer gereageerd op de brief van FNV Bondgenoten en AbvaKabo FNV van 17 november 2011 inzake de plannen rond de werkbonus en de vitaliteitsspaarregeling. In de brief wordt aandacht gevraagd voor de groep werknemers met een laag inkomen en een lang arbeidsverleden ([TK 32 043, nr. 91](#)).

Het wetsvoorstel BP 2012 is door de Eerste Kamer aangenomen op 20 december 2011 en geplaatst in het [Staatsblad van 29 december 2011, nr. 639](#).

Op 15 december 2011 heeft de Belastingdienst een serie van tien Intermediardagen afgesloten in Veldhoven. De Intermediardagen 2011 stonden in het teken van het nieuwe belastingplan en andere, belangrijke veranderingen waarmee het intermediair te maken krijgt. Aan de orde zijn onder meer gekomen actuele ontwikkelingen op het gebied van loonheffingen en inkomstenbelasting. Op 17 januari 2012 zijn naar aanleiding van de intermediaardagen 2 sets met vragen en antwoorden gepubliceerd die o.a. diverse vragen rond de vitaliteitsspaarregeling en de levensloopregeling bevatten. Deze vragen en antwoorden zijn opgenomen in deze bundel.

Voorts zijn in deze bundel opgenomen – selecties van – voor de vitaliteitsregeling relevante teksten en bepalingen van de kamerstukken met betrekking tot het wetsvoorstel 'Belastingplan 2012' ([TK/EK 33 003](#)), alsmede de met de vitaliteitsregeling verband houdende officiële relevante tekstdelen van de in

het Staatsblad gepubliceerde wetteksten. Deze worden steeds vergezeld van de bijbehorende toelichtende teksten uit de parlementaire stukken.

Deze bundel is opgemaakt op **10 februari 2012**. De tot die datum gepubliceerde teksten zijn – voor zover ze relevantie hebben voor deze bundel – opgenomen.

Samensteller en auteur: Erik van Toledo

Bron: Fiscale site Levensverzekeringen

WWW: www.fiscaalleven.eu

E-mail: info@fiscaalleven.eu

Het samenstellen, scannen en verwerken van alle in deze bundel opgenomen informatie heeft naar beste kunnen plaatsgevonden. Daarbij is de uiterste zorg nagestreefd. Voor de afwezigheid van eventuele (druk- en/of scan-)fouten en onvolledigheden kan echter niet worden ingestaan. De samensteller, tevens auteur aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, die het gevolg is of zou kunnen zijn van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op de in deze bundel opgenomen informatie.

1. Samenvatting vitaliteitsregeling; informatieblad

1.1. Inleiding

Het vitaliteitspakket is nieuw en wordt geleidelijk ingevoerd over de jaren 2012 en 2013. De regeling leidt tot vereenvoudiging van het fiscale stelsel omdat 4 fiscale regelingen worden afgeschaft. Hieronder worden de fiscale aspecten van de vitaliteitsregeling toegelicht. De niet fiscale aspecten worden toegelicht door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Er worden 4 bestaande fiscale regelingen afgeschaft:

- De arbeidskorting voor ouderen (2012);
- De doorwerkbonus (2013);
- De spaarloonregeling (2012);
- Levensloopregeling (2012).

Daarvoor komt in de plaats:

- Werkbonus voor 62-plussers (2013);
- Vitaliteitssparen (2013);
- Extra stimulering scholing (2013).

1.2. Werkbonus voor 62-plussers

Er zijn op dit moment 2 fiscale regelingen die oudere werknemers stimuleren om te (blijven) werken: de arbeidskorting voor werknemers ouder dan 58 jaar (via de loonbelasting) en de doorwerkbonus (via de inkomstenbelasting) voor werknemers die 62 jaar of ouder zijn. Beide regelingen zijn leeftijdsafhankelijk en worden hoger naarmate het inkomen stijgt. Deze regelingen worden afgeschaft en er komt 1 werkbonus voor in de plaats. De nieuwe werkbonus bedraagt € 3.000 per jaar en is gericht op 62-plussers met een laag inkomen. De werkbonus wordt door de werkgever verwerkt op het loonstrookje en is dus meteen zichtbaar voor de werknemer.

1.3. Spaarloon

De spaarloonregeling wordt per 2012 afgeschaft. Deze regeling hield in dat je maximaal € 613 van je brutoloon kon sparen. De tegoeden werden op een geblokkeerde spaarrekening gestort en vrijgegeven onder bepaalde voorwaarden, maar in ieder geval na vier jaar. De geblokkeerde tegoeden werden niet meegerekend bij je box 3-vermogen in de inkomstenbelasting en over de vrijgegeven bedragen hoefde door de werknemer geen belasting te worden betaald.

Het opgebouwde vermogen komt in principe vrij in 2012 maar de deelnemers kunnen hun tegoed ook laten staan. De tegoeden worden dan jaarlijks gedeeltelijk vrijgegeven. De vrijstelling in box 3 blijft voor deze tegoeden, zolang ze nog niet zijn vrijgegeven, bestaan.

1.4. Levensloop

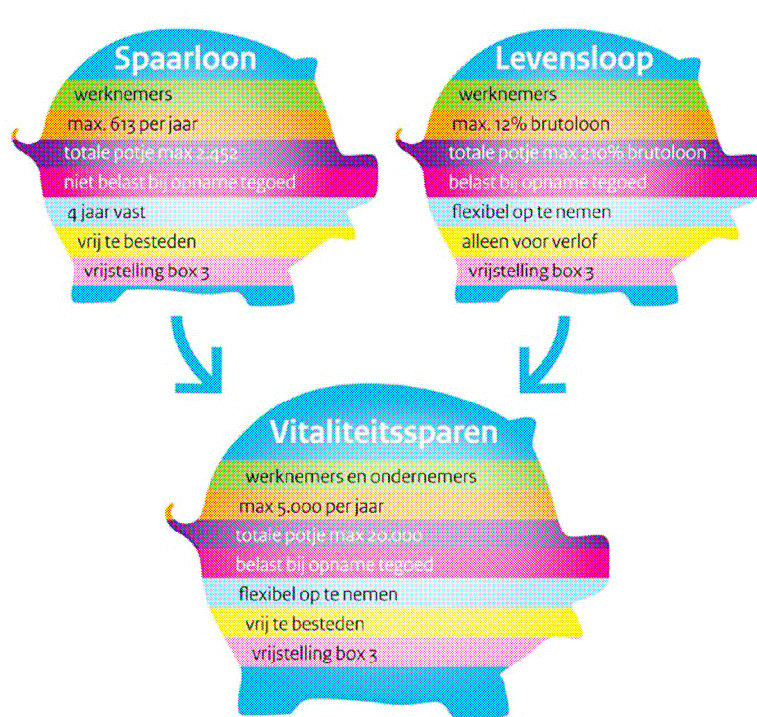
De levensloopregeling wordt per 2012 afgeschaft. Deze regeling hield in dat een werknemer een bedrag van maximaal 12% van zijn brutoloon per jaar kon sparen in een levensloopregeling met een totale aanspraak op extra verlof van maximaal 2,1 jaar. De storting waren aftrekbaar in de loonbelasting. De opname was alleen mogelijk voor financiering van verlof en was belast. Daarnaast kon de werknemer een levensloopverlofkorting van maximaal € 201 per jaar genieten.

De levensloopregeling wordt vanaf 2012 nog opgehouden voor deelnemers die op 31 december 2011 een saldo op hun levensloopregeling hebben staan maar kunnen niet meer bijstorten. Vanaf het jaar 2013 kunnen alleen nog deelnemers die op 31 december 2012 de leeftijd van 58 jaar hebben bereikt gebruikmaken van de levensloopregeling totdat zij de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt.

Deelnemers aan de levensloopregeling kunnen in het jaar 2013 hun levenslooptegoed zonder belastingheffing omzetten in vitaliteitssparen. Als de deelnemers die op 31 december 2012 de leeftijd van 58 jaar nog niet hebben bereikt hun levenslooptegoed in het jaar 2013 niet omzetten in vitaliteitssparen, dan wordt het levenslooptegoed op 31 december 2013 belast als loon.

1.5. Vitaliteitssparen

De spaarloonregeling en de levensloopregeling gaan op in de nieuwe regeling 'vitaliteitssparen'.

Vitaliteitssparen stelt deelnemers in staat fiscaal voordelig te sparen en is toegankelijk voor werknemers, ondernemers (waaronder zzp-ers) en resultaatgenieters. De regeling kent geen opnamedoelen. De stortingen in vitaliteitssparen zijn fiscaal aftrekbaar in box 1 en er wordt pas belasting geheven bij opname van het tegoed. Het opgebouwde, nog niet opgenomen, tegoed in vitaliteitssparen is niet belast in box 3. Het maximale fiscaal gefaciliteerd op te bouwen vermogen bedraagt in totaal € 20.000. Er geldt een jaarlijks aftrekbare maximuminleg van € 5.000. Opname uit het vitaliteitssparen na het bereiken van de 62-jarige leeftijd wordt beperkt tot € 10.000 per jaar.

Voorbeeld:

ZZP-er X wil meedoen aan vitaliteitssparen om een potje op te bouwen voor een wereldreis. Hij wil het meest fiscaal gunstig sparen. Dit kan hij doen door 4 jaar lang € 5000 te storten in het vitaliteitssparen. Hij kan dan 4 jaar lang elk jaar in zijn aangifte inkomstenbelasting € 5.000 als aftrekpost opnemen in box 1. Hij hoeft het opgebouwde, nog niet opgenomen, tegoed niet in box 3 aan te geven.

1.6. Stimuleren scholing

Om extra scholing te stimuleren, worden de aftrekmogelijkheden verruimd. De drempel in box 1 voor aftrek van scholingsuitgaven wordt verlaagd naar € 250. Dit betekent dat uitgaven voor scholing voortaan vanaf € 250 aftrekbaar zijn in plaats van vanaf € 500.

Bron: [www.rijksoverheid.nl/informatieblad vitaliteitsregeling](http://www.rijksoverheid.nl/informatieblad_vitaliteitsregeling), september 2011

2. Diverse kamerstukken inzake vitaliteitsregeling (niet BP 2012)

2.1. Brief van 14 september 2011 (TK 32 043, nr. 66)

De integrale tekst van de brief van 14 september 2011 is hierna opgenomen, met uitzondering van de tekstdelen die zien op de werkbonus.

Op 4 juni 2010 hebben sociale partners in de Stichting van de Arbeid onderling afspraken gemaakt over de inrichting van het stelsel van oudedagsvoorziening (TK 30 413, nr. 145). Inmiddels is de noodzaak voor aanpassingen in het pensioenstelsel alleen maar groter geworden. De recente verdieping van de financiële crisis, de mondiale economische ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor de financiële positie van pensioenfondsen hebben de urgentie om op korte termijn een start te maken met het toekomstbestendig maken van de oudedagsvoorziening verder versterkt. Daarnaast zet de voortschrijdende vergrijzing van de bevolking zowel de arbeidsmarkt als de houdbaarheid van onze verzorgingsstaat steeds verder onder druk.

Op 10 juni 2011 hebben kabinet en sociale partners daarom een pensioenakkoord (TK 30 413, nr. 157) gesloten. Dit akkoord bevat belangrijke afspraken voor de inrichting van het pensioenstelsel. De betrokken partijen laten hiermee zien dat zij zo goed mogelijke randvoorwaarden willen scheppen voor een robuuste oudedagsvoorziening voor de gepensioneerden van nu én de gepensioneerden van straks. Op 21 juni 2011 heb ik de uitwerking van dit akkoord, het voorontwerp van de wet Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW al aan de Tweede Kamer aangeboden (TK 32 043, nr. 62). Op 29 juni 2011 heb ik met u over het pensioenakkoord gesproken.

Inmiddels is het pensioenakkoord voorgelegd aan de achterban van de verschillende betrokken partijen. Een aantal partijen kan na raadpleging van hun leden het akkoord steunen. FNV, CNV en MHP hebben nog op een drietal terreinen aanvullende wensen geformuleerd, die deels overeenkomen met de motie Vermeij-Schouten (TK 32 043, nr. 48):

1. Helderheid rond de risicodeling tussen werkgevers en werknemers.
2. Voldoende mogelijkheden voor mensen die vervroegd willen stoppen met werken. Tegen de achtergrond van de voornemens van het kabinet ten aanzien van het vitaliteitspakket heeft de vakbeweging drie specifieke regelingen genoemd:
 - De werkbonus, die vooral voor de laagste inkomens substantieel moet zijn.
 - De overgangsregeling levensloop, waarin door huidige substantiële gebruikers gespaard moet kunnen worden tot aan hetzelfde bedrag als in de huidige regeling
 - De nieuwe vitaliteitsregeling, die voldoende zal moeten zijn om een zinvolle aanvulling op het inkomen te financieren tijdens en aan het eind van het werkzame leven.
3. Borging van een solide intergenerationale verdeling in het nieuwe pensioencontract.

Op 13 september heb ik overlegd met de voorzitters van de werkgevers- en werknemersorganisaties over deze aanvullende wensen. Tijdens dit overleg hebben wij overeenstemming bereikt over maatregelen die tegemoet komen aan de aanvullende wensen van de vakbeweging. Het kabinet is bereid deze wensen in te willigen om een definitief akkoord te bereiken. Middels deze brief informeer ik u over de aanvullende afspraken die wij hierover hebben gemaakt.

1. Risicodeling

De Stichting van de Arbeid zal met een nadere verklaring komen ter verduidelijking van de gemaakte afspraken over premiestabilisatie. In het Pensioenakkoord van juni 2010 is afgesproken dat premies zodanig worden gestabiliseerd dat «bij de in de afgelopen jaren bereikte premieruimte de pensioenambities voortaan passend zijn en exogene ontwikkelingen ter zake van levensverwachting en financiële markten worden opgevangen». Tevens is aangegeven dat dit geenszins uitsluit dat pensioenpremies in samenhang met afspraken over de pensioenregeling in het kader van arbeidsvoorwaardenoverleg kunnen worden aangepast.

Premiewijziging is echter geen automatisme binnen de pensioenregeling en onderdeel van besluitvorming van pensioenfondsbesturen meer. Premiewijziging kan wel resultaat zijn van expliciete besluitvorming tussen cao-partijen als onderdeel van een integrale afweging binnen het arbeidsvoorwaardenoverleg. In de nadere verklaring zal worden vastgelegd dat de ontwikkeling van de pensioenregeling een vast onderdeel moet zijn van de agenda van het arbeidsvoorwaardenoverleg. Ook zal worden aangegeven dat in het nieuwe pensioencontract kan worden geëxpliciteerd onder welke omstandigheden cao-partijen met elkaar in gesprek zullen gaan over een maximale tijdelijke premieaanpassing (omhoog dan wel omlaag) in financieel slechte dan wel goede tijden voor het pensioenfonds. Of een tijdelijke aanpassing dan wordt doorgevoerd, moet worden overeengekomen in het arbeidsvoorwaardenoverleg tenzij een andere afweging wordt gemaakt gegeven de gevolgen voor de financiële positie van de onderneming of bedrijfstak, de koopkracht en de loonkosten.

2. Voldoende mogelijkheden voor vervroegde uittreding

De vakbeweging heeft het kabinet gewezen op het belang dat vervroegd stoppen met werken kan hebben voor mensen die op jonge leeftijd begonnen zijn met werken en in een zwaar beroep hebben gewerkt. Tegelijkertijd kan het nooit de bedoeling zijn dat eerder stoppen met werken financieel aantrekkelijker wordt dan doorwerken. Daarom zijn sociale partners en kabinet een drietal aanvullende maatregelen overeengekomen, waarmee deze uitgangspunten worden verenigd.

Deze maatregelen passen in het vitaliteitspakket, waarvan ik de hoofdlijnen in mijn brief van 4 juli jl. (TK 29 544, nr. 329) heb gepresenteerd. Ik heb toen aangegeven uiterlijk op Prinsjesdag de verdere uitwerking van het vitaliteitspakket te presenteren. Ook de motie Vermeij-Schouten, waarmee de Kamer heeft verzocht maatregelen te treffen, zodat met name werknemers in de laagste loonschalen uit kunnen treden op 65-jarige leeftijd, past bij de wensen van de vakbeweging. (TK 32 043, nr. 48). Met deze brief geef ik dan ook invulling aan deze motie.

(...)

Overgangsregeling levensloopregeling

Bij het Regeerakkoord is afgesproken de levensloopregeling per 2012 af te schaffen. Het kabinet had hierbij een overgangregeling in gedachte voor iedereen die ouder is dan 58 jaar. De vakbeweging wijst er echter op dat deelnemers met bepaalde verwachtingen en doelen zijn ingestapt in de levensloopregeling, zoals sparen voor vroegpensioen. Deze deelnemers werken bovendien vaak in een zwaar beroep. Veel werknemers bij de politie, bij de brandweer en bij de ambulance maken van de levensloopregeling gebruik. In het kader van het akkoord wil het kabinet zoveel mogelijk aan de verwachtingen van deze mensen tegemoet komen. Daarom zijn sociale partners en kabinet een overgangsregeling overeengekomen die opgebouwde rechten in de levensloopregeling eerbiedigt en waarin – fiscaal voordelig – tot hetzelfde bedrag gespaard kan worden. Belangrijk is om deze overgangsregeling te richten op de groep die door spaargedrag heeft aangetoond actief van de levensloopregeling gebruik te willen maken. De levensloopregeling blijft daarom vanaf 2012 open voor deelnemers die op 31 december 2011 ten minste € 3000 op hun levenslooptekening hebben staan. Vanaf 2012 wordt geen levensloopverlofkorting meer opgebouwd; tot nu toe opgebouwde rechten kunnen wel verzilverd worden bij opname van het spaartegoed. Deelnemers met minder dan € 3000 euro spaargeld kunnen het tegoed in 2012 opnemen of in 2013 onbelast doorstorten naar vitaliteitssparen.

Het vitaliteitssparen

Zoals in het Regeerakkoord aangekondigd, wil het kabinet in 2013 een nieuwe spaarregeling introduceren: vitaliteitssparen. Deze spaarregeling dient als een vrij opneembare aanvulling op het inkomen, bruikbaar voor bijvoorbeeld deeltijdpensioen. Vitaliteitssparen is een regeling in de inkomstenbelasting en is derhalve toegankelijk voor werknemers en zelfstandigen zonder personeel. Met een vitaliteitsspaarregeling kunnen deelnemers fiscaal voordelig sparen: de stortingen zijn fiscaal aftrekbaar in box 1 en er wordt pas belasting geheven bij opname van het tegoed. Daarnaast wordt het opgebouwde tegoed niet belast in box 3. Deelnemers kunnen maximaal € 20 000 sparen; er geldt een jaarlijkse maximum inleg van € 5000. Deelnemers kunnen jaarlijks maximaal € 20 000 opnemen en vervolgens opnieuw sparen tot het maximum weer bereikt is. Het kabinet voorzag hierbij dat de vitaliteitsspaarregeling niet voor vroegpensioen kon worden aangewend. Anders dan in het Regeerakkoord is de vitaliteitsspaarregeling nu bestedingsvrij. Deelnemers bepalen zelf waarvoor en wanneer zij spaargeld opnemen, waarbij vanaf het jaar waarin een deelnemer op 1 januari 62 jaar oud is, per jaar maximaal € 10 000 opgenomen mag worden. De gespaarde middelen zijn dus te gebruiken voor bijvoorbeeld deeltijdpensioen of als aanvulling op het inkomen bij eerder stoppen met werken. Wel dient de opname van het tegoed uiterlijk vóór het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd plaats te vinden.

3. Intergenerationele verdeling

Voor wat betreft de intergenerationele verdeling zal het kabinet bij de verdere invulling van het nieuwe pensioencontract borgen dat schokken en onzekerheden zich op een voor alle generaties verantwoorde en duidelijke manier vertalen in de pensioenopbouw of het pensioeninkomen. Die aspecten zullen ook een belangrijke rol spelen in de inmiddels gestarte onderzoeken naar de mogelijkheden om bestaande pensioenrechten onder te brengen in het nieuwe pensioencontract. De uitbreiding van het financieel toetsingskader wordt hieronder verder toegelicht. Uitgangspunt is een evenwichtige verdeling van de lusten en de lasten over de verschillende generaties.

Uitbreiding financieel toetsingskader voor nieuwe contracten vereist onderzoek

In de bijlage bij de brief van 10 juni 2011 is op hoofdlijnen uiteengezet hoe het toezicht op de nieuwe contracten gestalte moet gaan krijgen. Voor de definitieve invulling van het financieel toetsingskader voor nieuwe pensioencontracten zoals die zijn beoogd, zijn de uitkomsten van de onderzoeken die zijn aangekondigd in de brief van het kabinet van 10 juni jl. van belang. Het betreft ten eerste een tweetal onderzoeken naar de mogelijkheden om reeds opgebouwde rechten onder te brengen in het nieuwe pensioencontract.

Ik heb beide onderzoeken inmiddels geïnitieerd. Het eerste onderzoek richt zich op de (juridische) mogelijkheden om op het niveau van het pensioenfonds (collectief) een nieuw pensioencontract in te voeren voor reeds opgebouwde en nieuwe pensioenaanspraken, en de randvoorwaarden die daarbij zouden moeten worden gesteld. Daarbij staat centraal het in kaart brengen van de financieel-economische effecten van de overgang naar het voorgestelde nieuwe pensioensysteem voor reeds opgebouwde en toekomstige aanspraken van verschillende groepen deelnemers. Het Centraal Planbureau (CPB) is gevraagd hiertoe berekeningen te maken. Voor het geval de risico's voor de overheid en/of pensioenfondsen bij collectief invaren te groot blijken, worden tevens de mogelijkheden onderzocht om deelnemers bij de overgang naar een nieuw contract een individuele keuze tot invaren te geven. Ook wordt bij dat onderzoek meegenomen welke voorwaarden daarvoor zouden moeten gelden.

De beide onderzoeken worden begeleid door een breed samengestelde begeleidingsgroep onder leiding van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Hierdoor is het mogelijk om de verschillende deelaspecten goed te wegen. In deze begeleidingsgroep zijn alle betrokken partijen vertegenwoordigd, zoals sociale partners, pensioenuitvoerders en toezichthouders. Daarnaast is een drietal externe deskundigen bereid gevonden deel te nemen, te weten Prof. Dr. K.P. Goudswaard (hoogleraar toegepaste economie en bijzonder hoogleraar Sociale Zekerheid), Prof. Dr. J.M.G. Frijns (bijzonder hoogleraar beleggingsleer) en Prof. Dr. R. Lawson (hoogleraar Europees recht). Los van deze begeleidingscommissie zullen ook andere deskundigen bij het onderzoeksproces worden geraadpleegd.

Naast deze onderzoeken, zal de uitbreiding van het financieel toetsingskader ook getoetst moeten worden aan de ontwikkelingen in EU-verband op het gebied van toezicht en buffereisen. Ook deze toets is aangekondigd in de brief van 10 juni 2011.

Bij de invulling van het nieuwe contract en een daarop toegesneden financieel toetsingskader is essentieel dat wordt geborgd dat het nieuwe contract «generatieproof» is. Handhaving van intergenerationele solidariteit op korte en lange termijn is een belangrijk uitgangspunt van het pensioenakkoord. Voorkomen moet worden dat pensioenfondsen die risico's teveel naar de toekomst doorschuiven ten laste van jongere en toekomstige generaties. Met name de onderzoeken naar de mogelijkheden om reeds opgebouwde rechten en aanspraken onder te brengen in het nieuwe pensioencontract zijn relevant om aan het uitgangspunt van een generatieproof pensioenstelsel invulling te kunnen geven. In de bijlage zijn de randvoorwaarden om te komen tot een generatieproof contract nader beschreven. Hierover bestaat overeenstemming met de sociale partners. Langs deze lijnen meent het kabinet ook recht te kunnen doen aan de motie van het lid Omtzigt c.s. zoals die is ingediend bij het debat over het pensioenakkoord op 29 juni jongstleden en waarin verzocht wordt prudente keuzes te maken bij de uitwerking van het pensioenakkoord (TK 23 043, nr. 60).

Communicatie

Tot slot zij vermeld dat onder leiding van het Ministerie van SZW en in samenwerking met de pensioensector, de toezichthouders en met externe communicatiedeskundigen, een project pensioencommunicatie wordt uitgevoerd dat zal resulteren in verbetering van de communicatie over pensioenen.

4. Budgettaire gevolgen

Het Tweede Kamerlid Berndsen (D66) heeft heden verzocht om inzicht in de budgettaire gevolgen van het pensioenakkoord. De gevolgen van het hele pensioenakkoord zijn eerder door het CPB doorgerekend. Ten opzichte van deze CPB-doorrekening van het pensioenakkoord vindt er geen wijziging plaats. De aanvullende maatregelen die kabinet en sociale partners zijn overeengekomen passen binnen de context van het vitaliteitspakket. De vitaliteitsspaarregeling en de overgangsregeling levensloopregeling zullen worden gedekt binnen het budget van de huidige levensloopregeling en het spaarloon, zoals opgenomen in het Regeerakkoord.

5. Proces

Graag debatteer ik op 15 september met u over de uitwerking van het akkoord. Daarbij verneem ik graag uw definitieve standpunt over het totale pensioenakkoord, zodat ik na definitieve instemming van de Federatieraad van de FNV op maandag 19 september, zo snel als mogelijk de uitvoering ter hand kan nemen. Als zowel uw Kamer als de Federatieraad nu besluiten definitief met het pensioenakkoord in te stemmen zal ik u nog deze maand het definitieve wetsvoorstel van de wet Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW toezenden, alsmede het hierbij behorende advies van de Raad van State en het nader rapport.

Voor de volledigheid is het goed om te vermelden dat deze aanvullende afspraken nog niet zijn verwerkt in het Belastingplan, dat u op Prinsjesdag ontvangt. Het kabinet zal, bij het bereiken van een akkoord, door middel van een nota van wijziging het Belastingplan aanpassen. Hoe dan ook zal ik u uiterlijk op Prinsjesdag meer gedetailleerd informeren over de verdere invulling van het vitaliteitspakket.

Daarnaast neem ik in dat geval de invulling van het financieel toetsingskader ter hand, zoals geschetst in de bijlage bij het pensioenakkoord en de randvoorwaarden in deze brief. Met dat financieel toetsingskader wordt enerzijds gewaarborgd dat in de bestaande contracten de zekerheidsmaatstaf wordt waargemaakt. Anderzijds wordt ruimte geboden aan het nieuwe contract, zoals bedoeld in het uitwerkingsmemorandum bij het pensioenakkoord. Dat neemt echter niet weg dat de huidige financiële situatie bij veel pensioenfondsen verslechtert. Door de ontwikkeling op de beurzen zijn de zekerheidsbuffers verdampt en is er onvoldoende geld voor indexatie. De ontwikkeling van een nieuw financieel toetsingskader of van nieuwe pensioencontracten brengt daarin geen verandering. De mate van indexatie de komende jaren zal hoe dan ook voornamelijk bepaald worden door de ontwikkelingen op de financiële markten.

Het streven is de onderzoeken uiterlijk februari 2012 af te ronden. In het voorjaar van 2012 kunnen dan een plan van aanpak ten aanzien van de pensioencommunicatie en een hoofdlijnennotitie met betrekking tot de invulling van het financieel toetsingskader naar uw Kamer worden gezonden. Een concreet wetsvoorstel kan naar verwachting in de loop van 2013 aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Mocht dan wel uw Kamer, dan wel de Federatieraad FNV niet overgaan tot definitieve instemming met het pensioenakkoord, dan zullen bovengenoemde maatregelen met betrekking tot de overgangsregeling levensloopregeling geen doorgang vinden en zal ik u verzoeken per direct de behandeling van het Wetsvoorstel verhoging pensioenleeftijd naar 66 jaar (TK 32 767) voort te zetten. In dat geval zal ik ook nader bezien hoe om te gaan met het financieel toetsingskader.

2.2. Brief van 30 september 2011; vitaliteitspakket (TK 32 043, nr. 71)

In zijn brief van 30 september 2011 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitwerking van de in zijn brief van 14 september jl. (TK 32 043, nr. 66) gepresenteerde hoofdlijnen van het Vitaliteitspakket. Hierna zijn de voor deze bundel relevante tekstdelen uit die brief opgenomen.

Op 10 juni 2011 hebben kabinet en sociale partners een pensioenakkoord (TK 30 413, nr. 157) gesloten. Nadat het kabinet aan enkele aanvullende wensen vanuit de Tweede Kamer en de sociale partners tegemoet is gekomen, heeft uw Kamer vorige week steun gegeven aan verdere uitwerking van dit akkoord. Eveneens vorige week werd de instemming van de vakcentrale FNV verkregen, na

eerdere instemming van de vakcentrales CNV en MHP en de werkgeversorganisaties. In mijn brief van 4 juli jl. (TK 29 544, nr. 329) en mijn brief van 14 september jl. (TK 32 043, nr. 66; **EvT zie paragraaf 2.1 van deze bundel**) heb ik al de hoofdlijnen van het Vitaliteitspakket gepresenteerd. Middels deze brief informeer ik u over de uitwerking daarvan. Ik hecht eraan op te merken dat voor het hele pakket aan maatregelen, de met het pensioenakkoord te realiseren houdbaarheidswinst van 0,7% BBP als randvoorwaarde geldt.

1. Vitaliteitspakket

Het kabinet heeft, in overleg met de sociale partners, verschillende maatregelen uitgewerkt die gericht zijn op het verhogen van de arbeidsparticipatie van oudere werknemers en het vergroten van de duurzame inzetbaarheid van werkenden. Kern van de visie van zowel het kabinet als de sociale partners is dat de loopbaan van een werknemer en de werkzaamheden die daarin worden verricht, zodanig dienen te zijn dat gezond en werkend de AOW-gerechtigde leeftijd kan worden bereikt.

De aanpak van duurzame inzetbaarheid geschiedt in nauwe samenspraak met sociale partners. Ook zij zetten in op het vergroten van duurzame inzetbaarheid. Zo heeft de Stichting van de Arbeid de «Beleidsagenda 2020: investeren in participatie en inzetbaarheid» opgesteld. Deze beleidsagenda is een integraal onderdeel van het pensioenakkoord zoals dat in juni van dit jaar gesloten is. De Stichting van de Arbeid geeft in die beleidsagenda aan er naar te streven dat de arbeidsparticipatie van mensen boven de 55 jaar in 2020 niet meer fundamenteel verschilt van de arbeidsparticipatie onder de 55 jaar. In lijn met de inzet van de sociale partners zullen in 2019 de ouderenregelingen integraal worden gezien.

Het Vitaliteitspakket treedt per 1 januari 2013 in werking en is vormgegeven langs drie lijnen: doorwerken, mobiliteit en loopbaanfaciliteiten. De middelen worden gevonden door een meer gerichte en effectieve inzet van middelen die thans voor vergelijkbare doelen worden ingezet.

Vitaliteitssparen

Zoals in het Regeerakkoord aangekondigd en in het belastingplan uitgewerkt, wil het kabinet in 2013 een nieuwe spaarregeling introduceren: vitaliteitssparen. Deze spaarregeling dient als een vrij opneembare aanvulling op het inkomen, bruikbaar voor bijvoorbeeld het verlenen van zorg, deeltijdpensioen of scholing. Vitaliteitssparen is een regeling in de inkomstenbelasting en is derhalve toegankelijk voor werknemers en ondernemers (waaronder zzp'ers). Met vitaliteitssparen kunnen deelnemers fiscaal voordelig sparen: de stortingen zijn fiscaal aftrekbaar in box 1 en er wordt pas belasting geheven bij opname van het tegoed. Daarnaast wordt het opgebouwde tegoed niet belast in box 3. Er kan maximaal 20 000 euro fiscaal gefaciliteerd gespaard worden, waarbij een jaarlijkse maximum inleg van 5000 euro geldt. Deelnemers kunnen na een opname opnieuw gefaciliteerd sparen tot het maximum weer bereikt is. Zij bepalen zelf waarvoor en wanneer ze spaargeld opnemen, waarbij vanaf het jaar waarin een deelnemer op 1 januari 62 jaar oud is, per jaar maximaal 10 000

euro opgenomen mag worden. Voor een nadere toelichting verwijs ik naar mijn brief van 14 september jl. *[EvT: zie paragraaf 2.1 van deze bundel]*.

Overgangsregeling levensloop

In het Regeerakkoord is afgesproken de levensloopregeling per 2012 af te schaffen. Voor deelnemers die op 31 december 2011 ten minste 3000 euro op hun levenslooprekening hebben staan, blijft het mogelijk om onder de huidige voorwaarden door te sparen. Vanaf 1 januari 2012 wordt echter geen levensloopverlofkorting meer opgebouwd. Tot dan toe opgebouwde rechten kunnen wel verzilverd worden bij opname van het spaartegoed of bij de omzetting van levensloop in vitaliteitssparen. Deelnemers met minder dan 3000 euro spaargeld kunnen het tegoed in 2012 opnemen of in 2013 onbelast doorstorten naar vitaliteitssparen. Deelnemers die meer dan 3000 euro gespaard hebben zijn niet verplicht om deel te blijven nemen aan de overgangsregeling levensloopregeling. Zij kunnen het spaartegoed in 2013 ook onbelast doorstorten naar vitaliteitssparen. Ook na 2013 mag worden doorgestort. Dan geldt echter wel een maximum van 20 000 euro, over het meerdere moet worden afgerekend. Het is niet mogelijk om deel te nemen aan zowel de overgangsregeling levensloop als aan het vitaliteitssparen. Voor een nadere toelichting verwijs ik naar mijn brief van 14 september jl. *[EvT: zie paragraaf 2.1 van deze bundel]*.

2. Hoe verder?

Het Vitaliteitspakket zal langs verschillende lijnen worden uitgewerkt. De eerder voorgenomen aanpassingen in de fiscale sfeer zijn reeds verwerkt in het belastingplan 2012 dat uw Kamer op Prinsjesdag is aangeboden. Recentelijk heb ik daarin, op aandringen van de Tweede Kamer en van sociale partners, nog een aantal wijzigingen aangebracht. Waar nodig zal de Staatssecretaris van Financiën het belastingplan hierop aanpassen. U ontvangt hiertoe medio oktober een Nota van wijziging *[EvT: TK 33 003, nr. 7; zie paragraaf 3.6 van deze bundel]*.

De nieuwe inkomensafhankelijke werkbonus zal worden verwerkt in het belastingplan 2013. U zult uiterlijk in november een brief van mij ontvangen met een nadere uitwerking. Zoals toegezegd in mijn brief van 15 september (TK 32 043, nr. 67) zal ik het CPB vragen het Pensioenakkoord met de later doorgevoerde wijzigingen door te rekenen op participatie- en houdbaarheidseffecten.

Voor de introductie van mobiliteitsbonussen ontvangt u begin 2012 een separaat wetsvoorstel. De inzet met betrekking tot het VWNW-budget en intersectorale scholing zal komend jaar verder uitgewerkt worden in overleg met sociale partners.

2.3. Brief van 22 december 2011; vitaliteitssparen en werkbonus (TK 32 043, nr. 91)

In zijn brief van 22 december 2011 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid richting de Tweede Kamer gereageerd op de brief van FNV Bondgenoten en AbvaKabo FNV van 17 november 2011 inzake de plannen rond de werkbonus en de vitaliteitsspaarregeling. In de brief wordt

aandacht gevraagd voor de groep werknemers met een laag inkomen en een lang arbeidsverleden. Hierna is de integrale tekst van de brief van 22 december 2011 opgenomen.

FNV Bondgenoten en AbvaKabo FNV noemen de uitwerking van het vitaliteitspakket zoals ik die in mijn brief van 30 september jl. (Kamerstukken II, 32 043, nr. 71; *[EvT: zie paragraaf 2.2 van deze bundel]*) heb gepresenteerd een goede eerste stap. Terecht merken zij op dat de verdere uitwerking van de toezegging rond het beperken van de negatieve inkomenseffecten wanneer deze groep bij 65 jaar het AOW-pensioen wil opnemen, bij het schrijven van de brief nog niet duidelijk was.

Inmiddels heb ik in de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel verhoging van de pensioenleeftijd en koppeling aan de levensverwachting (Kamerstukken II, 33 046, nr. 6) aangegeven hoe ik de verdere uitwerking van deze toezegging wil vormgeven. Lage inkomens met een lang arbeidsverleden krijgen een aanvullende werkbonus die ingaat vanaf 58 jaar, waarmee in 2025 het inkomenseffect, wanneer zij op 65-jarige leeftijd willen stoppen met werken, wordt beperkt tot – 3%. De suggesties van FNV Bondgenoten en AbvaKabo FNV met betrekking tot het eerder ingaan van de werkbonus en een verhoging van de werkbonus zijn in lijn met deze uitwerking.

Werkgevers en werknemers zullen samen aan de slag moeten om er voor te zorgen dat juist ook mensen met een zwaar beroep in de toekomst in staat zijn om gezond en werkend de pensioengerechtigde leeftijd te bereiken. Het vitaliteitspakket moet daaraan bijdragen. Tegelijkertijd kan het niet zo zijn dat stoppen aantrekkelijker wordt dan doorwerken. Daarom kan er ook geen sprake zijn van het opnemen van het AOW pensioen op 65 jaar zonder inkomensverlies. In mijn voorstel is langer doorwerken, ook voor mensen met een laag inkomen en een lang arbeidsverleden, financieel aantrekkelijk.

Met het oog op de noodzaak tot langer doorwerken is er in het regeerakkoord voor gekozen om de levensloop- en spaarloonregeling af te schaffen, omdat het kabinet sparen voor vroegpensioen niet langer fiscaal wil faciliteren. Met het nieuwe vitaliteitssparen wordt een breed inzetbare spaarregeling geïntroduceerd en tegelijkertijd de aantrekkelijkheid van langer doorwerken vergroot. Vitaliteitssparen kan een zinvolle aanvulling op het inkomen vormen in tijden van inkomensterugval als gevolg van zorg, scholing of deeltijdpensioen. Ook kan een beperkt vroegpensioen worden aangevuld vanuit de vitaliteitsspaarregeling, zonder dat hiermee een volledig vroegpensioen gefinancierd kan worden. Daarom wordt het spaar- en opnamemaximum beperkt en kan er geen aanspraak gemaakt worden op de arbeidskorting als er in een specifiek jaar geen arbeid wordt verricht. Wel wil het kabinet tegemoet komen aan gewekte verwachtingen bij de huidige deelnemers: daarom komt het kabinet met een ruime overgangsregeling voor de levensloopregeling.

Vitaliteitssparen is een simpele, brede regeling die al aantrekkelijk is voor lagere inkomens; zij kunnen relatief een groter deel van hun inkomen sparen. Deze groep maakt bovendien aanspraak op een forse aanvullende werkbonus, die goed kan worden opgespaard binnen de vitaliteitsspaarregeling. Er

kan niet daarnaast nog sprake zijn van een door de overheid gegarandeerd rendement op het vitaliteitssparen. De vitaliteitsspaarregeling is een fiscaal ondersteunde brutospaarregeling. Het staat eenieder vrij om – zoals AbvaKabo en Bondgenoten voorstellen – naast de vitaliteitsspaarregeling netto te sparen, al dan niet met behulp van de werkgever, en dit naast de vitaliteitsspaarregeling gespaarde bedrag netto op te nemen.

Afsluitend merk ik op dat er geen sprake zal zijn van een gat tussen het beëindigen van de levensloopregeling en de ingangsdatum van het vitaliteitssparen. Het is praktisch niet mogelijk om de vitaliteitsspaarregeling al in 2012 in te laten gaan. Deze nieuwe regeling vraagt immers van de Belastingdienst en van de aanbieders van vitaliteitssparen (banken, verzekeraars en beleggingsinstellingen) de nodige administratieve voorbereidingstijd. Daarbij komt dat er een ruim overgangsrecht geldt voor mensen die al deelnemen aan de levensloopregeling, waardoor deze mensen in 2012 in ieder geval hun levensloopregeling kunnen aanhouden om in 2013 het levenslooptegoed bijvoorbeeld te kunnen omzetten in vitaliteitssparen.

3. Belastingplan 2012 (TK & EK 33 003)

3.1. Algemeen

Op 15 september 2011 is de Miljoenennota 2012 door een menselijke fout bij een extern bedrijf vroegtijdig publiek geworden. Oorspronkelijk zou het kabinet deze stukken vrijdag 16 september 2011 pas openbaar maken. Door de huidige ontwikkelingen is besloten de overige stukken, het pakket Belastingplan 2012, ook al op 15 september 2011 te publiceren op internet. Het wetsvoorstel 'Belastingplan 2012' is op 20 september 2011 officieel aan de Tweede Kamer aangeboden (TK 33 003).

Het fiscaal pakket Belastingplan 2012 bevat maatregelen voor 2012 en daarna. De maatregelen geven uitvoering aan de ambities van het kabinet in de Fiscale agenda [TK 32 740, nr. 1], de autobrief [TK 32 800, nr. 1] en het Regeer- en Gedoogakkoord. Met het pakket zet het kabinet een stap naar een eenvoudiger, meer solide en fraudebestendig belastingstelsel. Het kabinet is van mening dat het hoofddoel van het belastingstelsel, het financieren van overheidsuitgaven, weer voorop moet komen te staan. In de loop der jaren zijn er vanwege nevendoelelen veel uitzonderingen, vrijstellingen, fiscale faciliteiten en belastingen ontstaan. Te veel, vindt het kabinet. Het belastingstelsel moet begrijpelijker worden en minder administratieve lasten met zich mee gaan brengen. Daarnaast moet het beslag op de capaciteit van de Belastingdienst verminderen. Tot slot is een koerswijziging wenselijk omdat uitzonderingen, vrijstellingen en fiscale faciliteiten mogelijkheden voor fraude geven.

Het fiscaal pakket Belastingplan 2012 bevat een deel van de voorstellen uit de Fiscale agenda. In de Fiscale agenda is de fiscale beleidsvisie van het kabinet gepresenteerd, gericht op een eenvoudiger, meer solide en meer fraudebestendig belastingstelsel. Bij het opstellen van de Fiscale agenda is onder meer gebruik gemaakt van het advies van de Studiecommissie Belastingstelsel [TK 32 140, nr. 4]. Er zijn nog verschillende vervolgstappen te verwachten waarvoor een breed draagvlak in de Kamer van belang is. Daarnaast bevat het pakket diverse fiscale maatregelen die voortvloeien uit het Regeer- en Gedoogakkoord.

Hierna wordt het pakket Belastingplan 2012 c.a. vanuit het kabinetsspeerpunt vereenvoudiging belicht en dan alleen voor zover het gaat om het vitaliteitspakket. Daaruit zal blijken dat naast de maatregelen die uit de Fiscale agenda voortvloeien, ook de maatregelen die zijn aangekondigd in het Regeer- en Gedoogakkoord grote raakvlakken met dit speerpunt hebben.

Hierna zijn de diverse voor deze bundel relevante passages uit de kamerstukken met betrekking tot dit wetsvoorstel opgenomen, te beginnen bij het wetsvoorstel en de bijbehorende memorie van toelichting en vervolgens op kamerstuknummervolgorde. Als laatste zijn de voorgestelde wetteksten met toelichtende teksten opgenomen, steeds naar de laatste stand van zaken.

3.2. Speerpunt vereenvoudiging

Het kabinet heeft vereenvoudiging hoog in het vaandel staan. Het belastingstelsel moet en kan eenvoudiger en begrijpelijker. Het pakket Belastingplan 2012 c.a. bevat dan ook een set vereenvoudigingsmaatregelen. Deze blijken uit het onderstaande kader. Het kabinet zet daarmee een aantal belangrijke stappen. Zo wordt het aantal belastingen teruggebracht van 22 naar 15. De zelfstandigenaftrek, die nu acht schijven heeft, wordt omgezet in een vaste basisaftrek. Op grond van het vitaliteitspakket verdwijnen vier regelingen: de arbeidskorting voor ouderen, de doorwerkbonus, de spaarloonregeling en de levensloopregeling. Daarvoor in de plaats komen flexsparen (= vitaliteits-sparen) en de werkbonus. Het vereenvoudigingspakket levert een bijdrage aan de vermindering van de administratieve lasten en aan de vermindering van de kosten van de Belastingdienst.

3.3. Maatregelen Regeer- en Gedoogakkoord

Om ook in de toekomst een breed draagvlak voor onze verzorgingsstaat te behouden, is het bevorderen van arbeidsparticipatie essentieel. Dat betekent niet alleen dat (meer) werken meer moet gaan lonen. Het betekent ook dat burgers in staat moeten worden gesteld om te investeren in duurzame inzetbaarheid en om werk op flexibele wijze te combineren met andere activiteiten. Om dat mogelijk te maken, heeft het kabinet in lijn met de brief van 4 juli 2011 van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid [TK 29 544, nr. 329] de vitaliteitsregeling uitgewerkt.

Het vitaliteitspakket leidt tot vereenvoudiging van het fiscale stelsel doordat vier fiscale regelingen worden afgeschaft: de arbeidskorting voor ouderen, de doorwerkbonus, de spaarloonregeling en de levensloopregeling.

Tegenover de vier afgeschafte regelingen staan twee nieuwe fiscale regelingen. Er komt een werkbonus om 62-plussers [*Het gaat dan om belastingplichtige die aan het begin van het kalenderjaar de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt*] te stimuleren om te blijven werken. Het kabinet voert daarnaast een regeling voor vitaliteitssparen in waarmee werkenden beter dan nu naar eigen inzicht hun inkomen over hun werkzame leven kunnen spreiden. Deze regeling voor vitaliteitssparen biedt personen met arbeidsinkomen (werknemers, IB-ondernemers en resultaatgenieters) namelijk de mogelijkheid om fiscaal gefacilieerd te sparen en het gespaarde vermogen naar eigen inzicht op te nemen.

Het kabinet past ook bestaande instrumenten aan. De drempel in de aftrek voor scholingsuitgaven wordt gehalveerd tot € 250. De resterende middelen worden ingezet voor per saldo lastenverlichting voor burgers. Afschaffen van de spaarloonregeling leidt bij werkgevers tot een per saldo lastenverlichting. Dit wordt gedekt binnen het lastenkader. Het vitaliteitspakket wordt geleidelijk ingevoerd over de jaren 2012 en 2013. Dit biedt burgers, bedrijven en de Belastingdienst de tijd om zich voor te bereiden op de nieuwe situatie. De fiscale onderdelen van het pakket zijn reeds in dit wetsvoorstel opgenomen.

Vitaliteitssparen (flexsparen)

Het kabinet stelt voor om in 2013 een nieuwe spaarfaciliteit te introduceren, het vitaliteitssparen. Met deze regeling geeft het kabinet burgers meer vrijheid en verantwoordelijkheid hun carrière zelf vorm te geven. Het uitgangspunt voor de voorgestelde regeling voor vitaliteitssparen vormt het Regeer- en Gedoogakkoord. In het Regeer- en Gedoogakkoord worden enkele doelen genoemd die vitaliteitssparen zou nastreven. Na een zorgvuldige afweging van de doelmatigheid van een fiscale regeling die bepaalde doelen nastreeft en kostenefficiënt, inpassing binnen de fiscale structuur en uitvoerbaarheid heeft het kabinet gekozen voor een regeling die eenvoudig inpasbaar is in de fiscale wetgeving, die in de praktijk niet leidt tot grote administratieve lasten en die breed toegankelijk is. Een consequentie van deze keuze is dat de regeling bestedingsvrij is. Maar ook dat is een keuze die past binnen het kabinetsbeleid. Mensen krijgen de vrijheid om de tegoeden van vitaliteitssparen snel en zonder administratieve rompslomp aan te wenden op het moment dat ze behoefte hebben aan extra financiële middelen. Mensen kunnen ook zelf bepalen waaraan het tegoed wordt besteed. Bovendien werkt het vitaliteitssparen voor mensen het beste uit in de situaties die volgens het Regeerakkoord gestimuleerd dienen te worden, zoals bij opname voor zorgverlof, studie en deeltijdpensioen waarbij sprake is van inkomensdaling. Ook het gebruik van vitaliteitssparen voor voltijdpensioen wordt ontmoedigd door de opnamebeperking na 62-jarige leeftijd. De gemaakte keuze van de vormgeving brengt dus optimaal evenwicht tussen enerzijds eenvoud en uitvoerbaarheid en anderzijds effectiviteit. Vitaliteitssparen is een regeling in de inkomstenbelasting en is toegankelijk voor werknemers, ondernemers in de inkomstenbelasting (waaronder zzp'ers) en zogenoemde resultaatgenieters. De regeling is uitdrukkelijk bedoeld als een tegemoetkoming voor mensen met arbeidsinkomen om deze groep zo lang en vitaal mogelijk voor de arbeidsmarkt te behouden. Naar verwachting zullen circa 1 miljoen werkenden deelnemen.

Vitaliteitssparen stelt deelnemers in staat om fiscaal voordelig te sparen: de stortingen zijn fiscaal aftrekbaar in box 1 en er wordt pas belasting geheven bij de opname van het tegoed. Daarnaast wordt het (forfaitaire) rendement over het opgebouwde tegoed niet belast in box 3.

Het maximaal fiscaal gefacilieerd op te bouwen vermogen bedraagt in totaal € 20.000 (bruto). Naast deze grens geldt er een jaarlijkse aftrekbare maximuminleg van € 5000. Er gelden geen beperkingen met betrekking tot de reden waarom deelnemers het vitaliteitspaartegoed aanwenden. Tot en met 61 jaar is er ook geen beperking met betrekking tot het op te nemen bedrag. Vanaf het jaar dat een deelnemer op 1 januari 62 jaar oud is, geldt echter een beperking van het maximaal jaarlijks op te nemen bedrag van € 10.000. Hiermee wordt deeltijdpensioen bevorderd en voltijdpensioen beperkt, dit in lijn met de afspraken hierover in het Regeerakkoord. De opname van het tegoed dient uiterlijk vóór het bereiken van de 65-jarige leeftijd *[Deze leeftijd zal op overeenkomstige wijze worden aangepast bij een verhoging van de AOW- en pensioenrichtleeftijd]* plaats te vinden.

Ten opzichte van de levensloopregeling heeft het vitaliteitssparen vier voordelen:

1. De regeling kent, buiten de opnamebeperking vanaf 62 jaar, geen opnamebeperkingen;

2. Niet alleen werknemers, maar alle belastingplichtigen met inkomen uit tegenwoordige arbeid, waaronder ook ondernemers, kunnen meedoen (en daarmee fiscaal gefacilieerd een inkomensbuffer opbouwen);
3. Door het lagere maximum, en de opnamebeperking vanaf 62 jaar worden de mogelijkheden voor voltijds vroegpensioen fors beperkt, maar blijft deeltijd vroegpensioen mogelijk;
4. De regeling is eenvoudiger voor werkgevers en banken.

Het fiscale voordeel van vitaliteitssparen is het grootst bij opname van het tegoed in een periode van inkomensachteruitgang. Voorbeelden zijn een zzp'er die in een wat slechter jaar vitaliteitssparen gebruikt ter aanvulling van zijn inkomen, of een werknemer die onbetaald verlof opneemt voor scholing of zorg en deze verlofperiode (gedeeltelijk) financieel overbrugt met uitkeringen uit vitaliteitssparen. Ook inkomensachteruitgang als gevolg van demotie, deeltijdpensioen of bij het opzetten van een eigen bedrijf kan (gedeeltelijk) worden opgevangen door vitaliteitssparen. Hiermee draagt vitaliteitssparen bij aan flexibilisering van de arbeidsmarkt.

Door de vormgeving van vitaliteitssparen in de inkomstenbelasting wordt ook tegemoetgekomen aan de toezegging tijdens de plenaire behandeling van de Wet uniformering loonbegrip dat er door vitaliteitssparen geen nieuwe discoördinatie zal ontstaan in de loonbelastingfeer [*Handelingen II 2010/11, nr. 71, blz. 74*].

Afschaffing levensloopregeling per 2012

De levensloopregeling wordt per 2012 afgeschaft. Uit de evaluatie van de levensloopregeling die de Tweede Kamer eerder heeft ontvangen [*TK 29 544, nr. 329*], blijkt dat de levensloopregeling in de praktijk slechts in geringe mate bijdraagt aan haar voornaamste doelstelling: vermindering van de druk in het spitsuur van het leven van werknemers. De levensloopregeling wordt vooral gebruikt om een tegoed op te bouwen om vervroegd voltijds uit te kunnen treden. Het kabinetsbeleid is er, mede vanwege vergrijzing en het betaalbaar houden van de sociale zekerheid, juist op gericht om langer doorwerken te stimuleren. Een regeling die vooral wordt gebruikt voor vroegpensioen staat haaks op die doelstelling. Het afschaffen van de regeling draagt bij aan het verhogen van de uittreedleeftijd. Verder kan de levensloopregeling alleen worden gebruikt voor verschillende vormen van verlof. Dit contrasteert met het streven naar een hogere arbeidsparticipatie in personen en uren.

Het kabinet zorgt voor overgangsrecht dat opgebouwde rechten in de levensloopregeling zoveel mogelijk eerbiedigt. De levensloopregeling wordt vanaf 2012 nog opgehouden voor deelnemers die op 31 december 2011 een positief saldo op hun levensloopregeling hebben staan. Vanaf 2013 blijft de levensloopregeling alleen gelden voor deelnemers die voor 1 januari 2013 de leeftijd van 58 jaar hebben bereikt. Dit cohort houdt de mogelijkheid om in te leggen en op te nemen onder de huidige voorwaarden van de levensloopregeling. In 2019 bereikt het jongste lid van deze groep de AOW-gerechtigde leeftijd. De regeling is dan ook voor deze groep gesloten (er zijn dan geen deelnemers meer). Deze deelnemers aan de levensloopregeling hebben ook de mogelijkheid om in het jaar 2013

hun levenslooptegoed geruisloos om te zetten in vitaliteitssparen. Daarmee vervalt echter de mogelijkheid aan levensloop deel te nemen. Het is niet toegestaan om naast de levensloopregeling ook deel te nemen aan vitaliteitssparen. De overige werknemers die spaartegoed hebben opgebouwd in de levensloopregeling krijgen bij de invoering van vitaliteitssparen het levenslooptegoed (na inhouding van belasting) in één keer uitbetaald. Hierbij worden tevens de opgebouwde rechten op de levensloopverlofkorting verrekend. Het wordt echter ook mogelijk gemaakt de tegoeden fiscaal geruisloos om te zetten in vitaliteitssparen, zodat op dat moment geen belastingheffing plaatsvindt over het opgebouwde levenslooptegoed. Het volledige tegoed mag worden doorgestort, ook als de waarde van de voorziening hoger is dan het maximum in vitaliteitssparen van € 20 000. Hiermee wordt beoogd de opgebouwde rechten te eerbiedigen. Voor nieuwe inleg in vitaliteitssparen is deze groep wel onderworpen aan de wettelijke grenzen voor opbouw van tegoed in vitaliteitssparen. Voor de bovengenoemde situaties zal ook een regeling worden getroffen om te bereiken dat de opgebouwde rechten op levensloopverlofkorting bij de omzetting in een keer kunnen worden uitbetaald. De budgettaire opbrengst van het afschaffen van de levensloopregeling dient ter financiering van het totale vitaliteitspakket.

Afschaffing spaarloonregeling per 2012

In lijn met het advies van de Studiecommissie belastingstelsel schaft het kabinet de spaarloonregeling per 2012 af. De spaarloonregeling is ingevoerd om sparen te bevorderen, maar is ingewikkeld. Werknemers moeten allereerst een aparte rekening openen. Bij verandering van baan dient de werknemer weer een nieuwe rekening te openen als hij ook bij de nieuwe werkgever wilt deelnemen aan de spaarloonregeling. Ook voor de werkgever is de regeling omslachtig. De werkgever maakt het te sparen bedrag al dan niet maandelijks (maximaal € 613 per jaar) over naar de banken. Verder moet de werkgever bij eerder opnemen van het spaarloon (in geval van wettelijk erkende deblokkeringsmogelijkheden) toetsen of dat mag. Tevens betaalt de werkgever een eindheffing van 25% over de inleg op de spaarloonregelingen van zijn werknemers. Voor de banken is het aanbieden van spaarloonrekeningen vanwege de combinatie van een laag maximaal jaarlijks in te leggen bedrag en de deblokkeringsmogelijkheden nauwelijks rendabel.

Ook in het geval van de spaarloonregeling zorgt het kabinet ervoor dat opgebouwde rechten worden geëerbiedigd. Het opgebouwde vermogen kan in het jaar 2013 in beginsel zonder fiscale gevolgen worden opgenomen, maar de deelnemers die hun tegoed laten staan en zich aan de voorwaarden van de spaarloonregeling houden, kunnen op grond van de overgangsregeling gebruik blijven maken van de vrijstelling voor spaarloon in box 3. In dat geval wordt het tegoed jaarlijks gedeeltelijk vrijgegeven. Ook blijven de huidige deblokkeringsmogelijkheden bestaan. In 2016 (vier jaar na de invoering van deze overgangsregeling) zal de spaarloonregeling uitgewerkt zijn en zal de overgangsbepaling vervallen.

Afschaffen van de spaarloonregeling betekent dat werkgevers geen eindheffing van 25% meer hoeven te betalen. Anderzijds betekent de afschaffing van de spaarloonregeling een hogere grondslag

voor de premies werknemersverzekeringen. Per saldo levert dit een lastenverlichting op voor werkgevers. Dit wordt gedekt binnen het lastenkader.

De budgettaire opbrengst van het afschaffen van de spaarloonregeling wordt in 2012 ingezet als dekking voor de inmiddels doorgevoerde verlaging van de overdrachtsbelasting van 6% naar 2% [TK 31 371, nr. 364]. De opbrengst vanaf 2013 dient als financiering voor het vitaliteitspakket.

3.4. 'Flexsparen' en de gevolgen voor bedrijfsleven en burger

Door het afschaffen van de spaarloonregeling en de levensloopregeling nemen de administratieve lasten voor werkgevers af. Omdat flexsparen wordt vormgegeven binnen de inkomstenbelasting en niet in de loonheffing, ontstaan er voor de werkgevers geen nieuwe administratieve lasten. De administratieve lasten van de burger zal beperkt toenemen. De storting op een flexspaarrekening wordt een aftrekpost voor de inkomstenbelasting. Daarnaast zal die aftrekpost ook leiden tot het indienen van extra aangiften inkomstenbelasting. Ook voor banken en verzekeraars treden wijzigingen op. De administratieve lasten blijven voor deze partijen echter grosso modo gelijk, omdat de verplichting in het kader van spaarloon en levensloop worden vervangen door renseignering van gegevens over inleg en inhoudingsplicht bij opname van geld van de flexspaarrekening. Per saldo leidt flexsparen bij bedrijven tot een besparing van de administratieve lasten van € 3,7 mln. Bij burgers tot een verhoging met 50.000 uren.

3.5. Nieuwsbericht Financiën inzake afschaffing spaarloon (6-10-2012)

De spaarloonregeling wordt per 1 januari 2012 afgeschaft. Dit betekent dat het opgebouwde spaarloon met ingang van 1 januari 2012 vrij op te nemen is. Dit staat in het Belastingplan 2012. In dit wetsvoorstel stelt staatssecretaris Weekers van Financiën voor dat de spaarloonregeling en levensloopregeling zullen opgaan in de nieuwe regeling 'vitaliteitssparen'.

De spaarloonregeling hield in dat je maximaal € 613 van je brutoloon per jaar kon sparen. De tegoeden werden op een geblokkeerde spaarrekening gestort en vrijgegeven onder bepaalde voorwaarden, maar in ieder geval na 4 jaar. De geblokkeerde tegoeden werden niet meegerekend bij het box 3-vermogen in de inkomstenbelasting en over de vrijgegeven bedragen hoefde door de werknemer geen belasting te worden betaald.

Het opgebouwde vermogen op de spaarloonrekening valt op 1 januari 2012 vrij, maar de deelnemers aan de spaarloonregeling kunnen hun tegoed ook laten staan op de geblokkeerde spaarrekening. Als men zich aan de voorwaarden van de spaarloonregeling houdt, dan blijft voor die tegoeden de vrijstelling in box 3 in stand. De tegoeden worden dan jaarlijks gedeeltelijk vrijgegeven.

3.6. Tweede nota van wijziging (TK 33 003, nr. 7)

Het Vitaliteitspakket is langs verschillende lijnen uitgewerkt. Recentelijk zijn daarin, op aandringen van de Tweede Kamer en van sociale partners, nog een aantal wijzigingen aangebracht. Hierop is het belastingplan 2012 aangepast. Op 12 oktober 2011 is hiertoe een Tweede nota van wijziging naar de Tweede Kamer gestuurd (TK 33 003, nr. 7). Hierna is de algemene toelichting uit de Tweede nota van wijziging opgenomen.

Met deze nota van wijziging worden de in het wetsvoorstel 'Belastingplan 2012' opgenomen overgangsregeling ter zake van de afschaffing van de levensloopregeling en de werkbonus aangepast in lijn met de brief van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) van 30 september 2011 over het vitaliteitspakket [TK 32 043, nr. 71. *EvT: zie paragraaf 2.2 van deze bundel*].

De overgangsregeling van de levensloopregeling wordt ten opzichte van het wetsvoorstel op de volgende punten aangepast:

- In het wetsvoorstel is uitgegaan van een leeftijdsgrens voor deelname aan de overgangsregeling vanaf 2013. Deze leeftijdsgrens wordt losgelaten.
- De overgangsregeling wordt – binnen de grenzen van de uitvoerbaarheid – gericht op de groep die door actief spaargedrag heeft aangetoond van de levensloopregeling gebruik te willen maken. In dat kader blijft inleg vanaf 2012 alleen mogelijk voor werknemers die op 31 december 2011 een saldo van € 3000 of meer (inclusief rendement) hebben opgebouwd. In het wetsvoorstel is nog uitgegaan van de voorwaarde van een positief saldo op die datum.
- Vanaf 2012 wordt geen levensloopverlofkorting (LLVK) meer opgebouwd. Tot die tijd opgebouwde rechten kunnen wel verzilverd worden bij opname van het spaartegoed of bij de omzetting van levensloop in vitaliteitssparen.
- Deelnemers met minder dan € 3000 aan tegoed in de levensloopregeling op 31 december 2011 kunnen het tegoed in 2012 of in 2013 voor verlof opnemen of in 2013 onbelast doorstorten naar vitaliteitssparen, maar kunnen niet meer in levensloop storten. Als de deelnemers met op 31 december 2011 minder dan € 3000 aan tegoed in de levensloopregeling hun levenslooptegoed niet uiterlijk op 31 december 2013 hebben opgenomen en dit ook niet hebben doorgestort naar vitaliteitssparen, dan valt het volledige levenslooptegoed aan het eind van het jaar 2013 na inhouding van belasting vrij.
- Deelnemers met € 3000 of meer aan tegoed in de levensloopregeling op 31 december 2011 kunnen het tegoed in 2013 eveneens fiscaal geruisloos doorstorten naar vitaliteitssparen, ook als de waarde van de voorziening hoger is dan het maximum van € 20.000 [*Dit is het bedrag vóór inflatiecorrectie. Dit geldt eveneens voor de andere vanaf 2013 nog aan de inflatie aan te passen bedragen die in deze toelichting worden genoemd*] dat fiscaal wordt gefacilieerd in vitaliteitssparen. Ook na 2013 kunnen deze deelnemers hun levenslooptegoed fiscaal geruisloos doorstorten naar vitaliteitssparen. Voor die jaren geldt echter wel het maximum dat in vitaliteitssparen fiscaal wordt gefacilieerd (€ 20.000 in 2013). Over het eventuele meerdere moet belasting worden betaald bij de aanslag over het desbetreffende jaar. De levensloopverlofkorting

wordt ook in deze situaties verrekend. Men kan dan niet meer terug naar de levensloopregeling, omdat de deelname aan het overgangsrecht na 2013 alleen mogelijk blijft als de waarde van de aanspraak ingevolge levensloop aan het begin van het kalenderjaar meer bedraagt dan nihil.

- Net als in het wetsvoorstel is het niet mogelijk om deel te nemen aan zowel de overgangsregeling levensloop als aan vitaliteitssparen.

Door de aanpassingen zal het aantal deelnemers in de overgangsregeling voor levensloopregelingen hoger uitkomen. Hierdoor zullen de administratieve lasten niet met € 3,7 mln., maar met € 3,5 mln. dalen. De aanpassingen van de werkbonus leiden niet tot wijziging van de administratieve lasten.

De in deze nota van wijziging opgenomen maatregelen zijn uitvoerbaar en handhaafbaar door de Belastingdienst. Door toename van het aantal deelnemers in de overgangsregeling voor levensloopregelingen nemen de werkzaamheden bij de Belastingdienst voor toezicht op juiste toepassing van de bepalingen voor het overgangsrecht toe. Daar staat tegenover een verlichting van deze werkzaamheden door het vervallen van de levensloopverlofkorting. Per saldo is het effect voor de uitvoeringskosten neutraal.

3.7. Nota naar aanleiding van het verslag (TK 33 003, nr. 10)

Op 13 oktober 2011 is het verslag van de vaste commissie voor Financiën opgesteld. Daarin staan vragen en opmerkingen van de diverse fracties vermeld (TK 33 003, nr. 9). In de nota naar aanleiding van dat verslag zijn de antwoorden van Financiën op de gestelde vragen opgenomen (TK 33 003, nr. 10). Hierna zijn de voor het vitaliteitspakket relevante vragen en antwoorden uit die nota opgenomen.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of het kabinet bereid is om te kijken naar mogelijkheden om vitaliteitssparen versneld in te voeren. De leden van fractie van de ChristenUnie vragen waarom er niet voor gekozen is om de afschaffing van de spaarloon- en levensloopregeling aan te laten sluiten bij de invoering van vitaliteitssparen. Bij de invulling van het vitaliteitspakket heeft het kabinet een afweging gemaakt tussen snelheid, zorgvuldigheid, uitvoerbaarheid, budgettaire inpasbaarheid en eerbiediging van opgebouwde rechten. Daarbij heeft het kabinet gekeken naar mogelijkheden om vitaliteitssparen in 2012 in te voeren. Echter, vanwege uitvoeringstechnische redenen is voor 2013 gekozen. Deze nieuwe regeling vergt immers met name van de aanbieders van vitaliteitssparen (banken en verzekeraars) en van de Belastingdienst de nodige administratieve voorbereidingstijd. Ook heeft de branche te kennen gegeven prijs te stellen op voldoende tijd om de nodige vitaliteitsproducten te ontwikkelen.

De spaarloonregeling wordt reeds in 2012 afgeschaft vanwege budgettaire inpasbaarheid. De budgettaire opbrengst dient als dekking voor de tijdelijke verlaging van de overdrachtsbelasting. De aansluiting tussen afschaffen van spaarloon in 2012 en de introductie van vitaliteitssparen in 2013

wordt zo goed mogelijk geborgd door deelnemers de mogelijkheid te geven om het opgebouwde tegoed, in beginsel vrijgesteld in box 3, op de spaarloonregeling te laten staan.

De beperkingen voor deelname aan de levensloopregeling die vanaf 2012 gelden, zijn vooral ingegeven door budgettaire overwegingen. Wachten met deze beperkingen tot 2013 zou kunnen leiden tot een forse toename van het aantal deelnemers in de levensloopregeling. De overgangsregeling voor de levensloopregeling biedt deelnemers in 2012 echter alle mogelijkheden om de periode tot invoering van vitaliteitssparen te overbruggen. Zo hebben alle deelnemers het recht om in 2012 het opgebouwde tegoed op de levensloopregeling te laten staan. Deelnemers met een saldo op 31 december 2011 van € 3 000 of meer kunnen in 2012 en daarna net als in de jaren daarvoor inleggen conform de bestaande voorwaarden. Een uitzondering geldt voor de opbouw van de levensloopverlofkorting. Vanaf het jaar 2012 wordt er bij inleg in levensloop geen levensloopverlofkorting meer opgebouwd. In 2013 kan iedere deelnemer aan de levensloopregeling – ongeacht de hoogte van het opgebouwde saldo – het volledige levenslooptegoed fiscaal geruisloos omzetten in vitaliteitssparen. Wanneer deelnemers met een tegoed dat op 31 december 2011 lager is dan € 3 000 er niet voor kiezen om het tegoed door te storten naar vitaliteitssparen valt het tegoed in 2013 vrij, onder inhouding van belasting en premie volksverzekeringen. Deelnemers met een tegoed op 31 december 2011 van € 3 000 of meer kunnen ook na 2013 nog kiezen voor een fiscaal geruisloze omzetting in vitaliteitssparen.

Door de leden van de fracties van de ChristenUnie en het CDA zijn enkele vragen gesteld over de afschaffing van de spaarloonregeling in 2012 en de budgettaire risico's voor het lopende jaar omdat er dit jaar nog veel meer mensen mee zouden kunnen doen aan de spaarloonregeling. De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen naar omvang van de verwachte derving. De leden van de fractie van het CDA vragen wat het kabinet van plan is te doen tegen de «snelle spaarloonroute». Ze doen ook de suggestie om spaarloon niet te deblokken voor deelnemers die na Prinsjesdag zijn begonnen. Het kabinet ziet voorsnog geen aanleiding om maatregelen te treffen. Echter, mede door de recente publiciteit kan een dynamiek ontstaan waardoor het aantal deelnemers fors kan stijgen. Het kabinet deelt dan ook de zorgen van deze leden wat betreft de budgettaire risico's. Ik zal in samenspraak met de banken en VNO vinger aan de pols houden. Indien nodig zal het kabinet maatregelen treffen.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen naar de aantrekkelijkheid van vitaliteitssparen. Vitaliteitssparen heeft drie voordelen. Ten eerste is het in vitaliteitssparen opgebouwde tegoed niet belast in box 3. Ten tweede geldt dat de stortingen in vitaliteitssparen aftrekbaar zijn en de opnames uit vitaliteitssparen belast, waardoor in ieder geval sprake is van uitstel van belastingheffing en waardoor tariefsvoordeel kan worden behaald. Ten derde kan het opgebouwde tegoed worden ingezet voor alle doelen, en niet zoals in het geval van levensloopregeling, alleen voor verlof. Daarnaast geldt dat vitaliteitssparen niet alleen voor werknemers, maar ook voor IB-ondernemers en resultaatgenieters toegankelijk is.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen waarom de bestedingsdoelen zijn losgelaten en naar de relatie tussen vitaliteitssparen en vitaliteit. Het kabinet kiest met vitaliteitssparen voor een brede, eenvoudige en goed uitvoerbare fiscale regeling. Met deze regeling geeft het kabinet burgers meer vrijheid en verantwoordelijkheid hun carrière zelf vorm te geven. Door de regeling niet scherp toe te snijden op de doelen genoemd in het Regeerakkoord, kiest het kabinet ervoor om mensen de ruimte te geven om geheel zelf te bepalen waaraan en wanneer ze het in dit kader gespaarde geld uitgeven. Daarnaast zijn er praktische redenen om de regeling niet toe te spitsen op enkele doelen. De Belastingdienst kan de controle op opnamedoelen niet uitvoeren. Het neerleggen van de uitvoering van de controle bij werkgevers of financiële instellingen heeft twee belangrijke nadelen. Ten eerste gaat een adequate controle van opnamedoelen gepaard met een forse stijging van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Ten tweede is een regeling die wordt uitgevoerd door werkgevers niet toegankelijk voor IB-ondernemers en resultaatgenieters met arbeidsinkomen.

Voorts vragen de leden van de fractie van GroenLinks naar het gebruik van vitaliteitssparen: hoeveel mensen zullen de regeling gebruiken om eerder te stoppen met werken en hoeveel voor scholing of een sabbatical. Vitaliteitssparen is zo vormgegeven dat het fiscale voordeel het grootste is bij opname van het tegoed in perioden van inkomensachteruitgang. Bijvoorbeeld als mensen verlof nemen om in hun eigen vitaliteit te investeren, denk aan scholing. Of een zzp'er die een moeilijk jaar heeft en de inkomensachteruitgang kan opvangen door geld op te nemen van vitaliteitssparen. Welk deel van de deelnemers het opgespaarde tegoed voor bijvoorbeeld verlof zal inzetten, is van te voren niet in te schatten, juist omdat het kabinet ervoor kiest om mensen de vrijheid te geven om zelf te bepalen waar ze het geld aan uitgeven. Uit de evaluatie van levensloopregeling weten we dat de helft van de deelnemers het ingebouwde tegoed wil inzetten voor vervroegd uittreden. Vanwege het maximum fiscaal gefacilieerd spaarbedrag van € 20 000 en de opname beperking vanaf het kalenderjaar waarin mensen 62 worden jaar zal het met vitaliteitssparen in de praktijk lastiger worden om vervroegd uit te treden. Wel is het mogelijk om bijvoorbeeld deeltijdpensioenen te financieren.

De leden van de fracties van de ChristenUnie en D66 hebben vragen over de beperking bij opname uit vitaliteitssparen na de 62-jarige leeftijd. Het feit dat vitaliteitssparen een bestedingsvrije spaarregeling is, heeft ook tot gevolg dat vitaliteitssparen voor volledig vervroegd uittreden gebruikt zou kunnen worden. Het kabinet vindt dit onwenselijk. Het gebruik van vitaliteitssparen voor volledig vervroegd uittreden wordt derhalve ontmoedigd. Bij de belastingplichtige die meer dan € 10 000 uit vitaliteitssparen opneemt in de kalenderjaren na het kalenderjaar waarin de belastingplichtige de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt, voorziet het wetsvoorstel in het volledige belasten van het vitaliteitstegoed als voordeel uit vitaliteitssparen. In aanvulling daarop ben ik voornemens verdere beperkende voorwaarden op te stellen waarmee opname van meer dan € 10 000 feitelijk geblokkeerd wordt. Hierover zal ik u later nader informeren. De opnamebeperking geldt overigens, zoals de leden van de fractie van D66 juist hebben gesteld, vanaf het kalenderjaar waarin de belastingplichtige 62 jaar wordt.

De leden van de fractie van de SGP vragen of het kabinet erkent dat vitaliteitssparen vooral zal worden gebruikt door hogere inkomensgroepen. Het kabinet is het met de leden van de fractie van de SGP eens dat het voor mensen met hoog inkomen relatief makkelijker is om te sparen. In 2008 werd 60% van de deelnemers van de spaarloonregeling in de bovenstaande drie inkomensdecielen ingedeeld. Het vitaliteitspakket dient echter integraal te worden gezien. Vitaliteitssparen zal relatief aantrekkelijk zijn voor hoge inkomens, terwijl invoering van de werkbonus weer relatief aantrekkelijk is voor mensen met een laag inkomen. Bovendien kunnen werknemers de werkbonus gebruiken voor vitaliteitssparen, waarmee deze regeling ook voor lagere inkomens toegankelijk is.

In antwoord op de vraag van de leden van de fractie van D66 kan ik bevestigen dat een saldo op vitaliteitssparen hoger dan € 20 000 niet tot een gedwongen uitkering van vitaliteitssparen leidt. In het geval waarin de waarde in het economische verkeer van vitaliteitssparen aan het begin van het kalenderjaar als gevolg van behaalde rendementen € 20 000 of meer bedraagt kan in dat jaar niet worden ingelegd, maar zijn er voor het overige geen gevolgen voor de deelnemer. Anders dan bij de levensloopregeling is de genoemde begrenzing geen onderdeel van de definitie van de regeling zodat, de leden van de fractie van D66 vragen hiernaar, bij vitaliteitssparen niet hoeft te worden geregeld dat een overschrijding van de grens van € 20 000 door andere oorzaken dan een storting wel is toegestaan.

De leden van de fractie van het CDA willen weten met hoeveel het heffingvrij vermogen in box 3 omhoog kan als het vitaliteitssparen niet meer in box 1 betrokken wordt. Indien vitaliteitssparen niet zou worden ingevoerd en de opbrengst daarvan volledig zou worden aangewend voor een verhoging van het heffingsvrij vermogen in box 3, kan het heffingsvrije vermogen in box 3 met circa € 3 500 worden opgehoogd (in 2011 bedraagt het heffingsvrij vermogen € 20 785). Dit bedrag is een eerste indicatie.

De leden van de fractie van de SGP vragen hoe het kabinet komt tot een verwachte deelname van 1 mln. mensen aan het vitaliteitssparen. Het kabinet gaat ervan uit dat ca. 120 000 mensen zullen overstappen van de levensloopregeling naar het nieuwe vitaliteitssparen. Naar verwachting zullen er zo'n 700 000 werknemers en 150 000 zelfstandigen bijkomen. Op dit moment doen ca. 250 000 mensen mee met de levensloopregeling en ca. 2 mln. met de spaarloonregeling.

(...)

De leden van de fractie van de ChristenUnie willen weten hoe in de overgangsregeling voor de levensloopregeling rekening wordt gehouden met mensen die vallen onder de FLO-uitredingsregeling. Deze mensen kunnen aan levensloop blijven deelnemen als de waarde in het economische verkeer van hun levensloopaanspraak op 31 december 2011 € 3 000 of meer bedraagt. In principe blijft de levensloopregeling voor deze mensen bestaan. Vanaf het jaar 2012 wordt er echter geen levensloopverlofkorting meer opgebouwd bij de stortingen in levensloop. Bij mensen met een

aanspraak ingevolge levensloop waarvan de waarde in het economische verkeer op 31 december 2011 lager is dan € 3 000 geldt dat ze vanaf 1 januari 2012 niet meer in hun levensloopregeling kunnen inleggen. In het jaar 2012 en 2013 kunnen deze deelnemers aan levensloop hun tegoed wel ten behoeve van verlof opnemen. In het jaar 2013 kan het levenslooptegoed daarnaast geruisloos worden omgezet in vitaliteitssparen. Voor mensen die op 31 december 2011 geen levensloopregeling hebben, is deelname aan levensloop niet meer mogelijk. Het kabinet streeft er immers naar dat zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk (blijven) werken.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen ook hoe omgegaan wordt met de afspraken waarbij opbouw van levensloop onderdeel is van de CAO-afspraken. Deze afspraken kunnen in ieder geval voortgezet worden bij deelnemers aan levensloop die op 31 december 2011 een aanspraak ingevolge levensloop hebben opgebouwd waarvan de waarde in het economische verkeer € 3 000 of meer bedraagt. In andere gevallen waarin de werkgever een bijdrage verstrekt aan deelnemers van de levensloopregeling dient de werkgever net als thans ook een werkgeversbijdrage voor levensloop te blijven verstrekken aan werknemers die om welke reden dan ook niet deelnemen aan de levensloopregeling. Die werkgeversbijdrage wordt bij de werknemer belast als loon, conform de huidige situatie waarin wel sprake is van een werkgeversbijdrage, maar waarbij de werknemer niet deelneemt aan de levensloopregeling. Immers, de werkgeversbijdrage dient op grond van de wettelijke bepalingen van de levensloopregeling te worden verstrekt aan alle werknemers die in dezelfde omstandigheden verkeren. Deelname aan een levensloopregeling is daarbij geen onderscheidend criterium.

In antwoord op de vraag van de leden van de fractie van de ChristenUnie wordt opgemerkt dat het kabinet voor een bedrag van € 3 000 als grens voor de toepassing van de overgangsregeling levensloop gekozen heeft, omdat deelnemers aan levensloop die op 31 december 2011 een aanspraak ingevolge levensloop van € 3 000 of meer hebben opgebouwd met hun actief spaargedrag hebben aangetoond dat ze actief van levensloop gebruik willen maken en levensloop willen opnemen voor verlof. Deelnemers die in het verleden een levenslooptekening alleen hebben geopend om bijvoorbeeld een aanspraak te kunnen maken op de ouderschapsverlofkorting en verder niet actief hebben gespaard, kunnen niet meer deelnemen aan de levensloopregeling. De grens van € 3 000 geldt inderdaad voor alle deelnemers aan levensloop en dus ook voor jonge agenten die recentelijk in levensloop zijn gestapt. De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen hiernaar.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen in hoeverre de overgangsregeling tegemoet komt aan spaarders die soms meer dan € 100 000 in de levensloopregeling hebben gespaard. Het doet mij goed de leden van de fractie van de ChristenUnie te kunnen mededelen dat het kabinet deze spaarders bijna volledig tegemoet komt. Voor alle deelnemers aan levensloop die een aanspraak ingevolge levensloopregeling hebben opgebouwd waarvan de waarde in het economische verkeer op 31 december 2011 € 3 000 of meer bedraagt, geldt dat deze deelnemers aan de levensloopregeling kunnen blijven deelnemen overeenkomstig de thans geldende voorwaarden. Een uitzondering geldt voor de levenslooptekening. Vanaf het jaar 2012 wordt er geen levenslooptekening meer opgebouwd bij stortingen in levensloop. Deze deelnemers kunnen er ook voor kiezen om in het jaar 2013 hun levenslooptegoed zonder maximum geruisloos om te zetten in vitaliteitssparen. Vanaf het

jaar 2014 is de omzetting alleen geruisloos mogelijk tot het bedrag van circa € 20 000. Over het meerdere dient dan belasting te worden betaald. Op de vraag van de leden van de fractie van de ChristenUnie of de nieuwe regeling voor deze deelnemers niet te beperkt is, nu opname uit vitaliteitssparen vanaf het jaar waarin de deelnemer de leeftijd van 62 heeft bereikt, beperkt is tot € 10 000 is het antwoord dat voor deze deelnemers de levensloopregeling in principe blijft bestaan. Als deze deelnemers in het kader van de levensloopregeling blijven sparen, worden ze dus niet geconfronteerd met een opnamebeperking zoals die bij vitaliteitssparen geldt.

Op de vraag van de leden van de fractie van de ChristenUnie of het opgebouwde vitaliteitstegoed voor elk doel beschikbaar is, is het antwoord bevestigend. Vitaliteitssparen is een bestedingsvrije spaarregeling die voor alle doelen gebruikt kan worden. Vitaliteitssparen biedt echter fiscaal gezien het grootste voordeel als het tegoed opgenomen wordt in situaties van inkomensachteruitgang, zoals bij opname bij het starten van een eigen onderneming, bij een opname ter financiering van onbetaald verlof voor bijvoorbeeld scholing of mantelzorg, waar de leden van de fractie van de ChristenUnie specifiek naar vragen.

(...)

De NOB stelt voor om de mogelijkheden voor een geruisloze omzetting van levensloop in vitaliteitssparen in de wettekst zelf te verduidelijken, met name voor wat betreft het al dan niet toepassing zijn van de grens van € 20 000. Naar mijn mening zijn deze mogelijkheden uitputtend geregeld in de wetteksten, zoals deze zijn opgenomen in de tweede nota van wijziging op het wetsvoorstel. Op grond van die wetteksten kunnen alle deelnemers aan levensloop hun levenslooptegoed in het kalenderjaar 2013 zonder maximum geruisloos omzetten in vitaliteitssparen. Dat is geregeld in de voor dat kalenderjaar voorgestelde tekst van artikel 39d, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964. Vanaf het jaar 2014 geldt indien levensloopregeling wordt doorgestort naar vitaliteitssparen op grond van de vanaf dat kalenderjaar voorgestelde tekst van artikel 39d, tweede lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 wel een maximum. Vanaf het jaar 2014 is de geruisloze omzetting slechts mogelijk tot ten hoogste het in artikel 3 131b van de Wet IB 2001 eerstgenoemde bedrag – in het jaar 2013 gaat het om € 20 000. Als op de levensloopregeling een hoger tegoed staat, dan wordt bij omzetting over het meerdere belasting geheven op grond van artikel 10a.11, tweede lid, van de Wet IB 2001.

In antwoord op de vraag van de NOB hoe de opgebouwde rechten op levensloopverlofkorting bij de omzetting van levensloop in vitaliteitssparen kunnen worden geëffectueerd, wordt opgemerkt dat de verzilvering van de opgebouwde levensloopverlofkorting in de inkomstenbelasting zal verlopen. De levensloopverlofkorting kan in het jaar van de omzetting worden geclaimd in het kader van voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting of bij de aangifte inkomstenbelasting over dat jaar.

De NOB vraagt in hoeverre niet als uitgave voor vitaliteitssparen in aanmerking genomen bedragen belast zijn bij opname. Bij het antwoord op deze vraag dient net als bij het lijfrenteregime onderscheid

te worden gemaakt tussen binnenlandse belastingplichtigen en buitenlandse belastingplichtigen. Bij binnenlands belastingplichtigen worden alle opnames uit vitaliteitssparen aangemerkt als voordeel uit vitaliteitssparen en derhalve belast. Daarbij is niet van belang, of de inleg in aftrek is gebracht. Bij buitenlands belastingplichtigen wordt een opname uit vitaliteitssparen alleen belast, voor zover de daartoe gedane uitgaven in Nederland als uitgaven voor vitaliteitssparen in aanmerking zijn genomen.

De NOB doet een voorstel om het vitaliteitspakket te vereenvoudigen door levensloopregeling aan te passen: jaarlijks inleg maximaal op € 5 000 en het totale maximale saldo op € 20 000 te zetten. Bovendien stelt de NOB voor om de specifieke doelen in de levensloopregeling te laten vervallen. Het kabinet dankt de NOB voor de suggestie. Het is een variant die het kabinet ook heeft overwogen. Belangrijkste voordeel van deze variant is dat er niet een nieuwe regeling wordt ingevoerd. Het kabinet is echter van mening dat de nadelen groter zijn dan de voordelen. Het voorstel van het kabinet kent een duidelijk onderscheid tussen een nieuwe, brede en eenvoudige regeling voor de toekomst (vitaliteitssparen) en de overgangsregeling voor levensloop. In het voorstel van de NOB lopen zaken door elkaar heen en dat maakt het er niet overzichtelijker op. De twee regelingen verschillen van elkaar wat betreft voorwaarden en mogelijk ook doelgroep. De door de NOB voorgestelde nieuwe levensloopregeling is in tegenstelling tot vitaliteitssparen niet toegankelijk voor IB-ondernemers. Indien de levensloopverlofkorting voor de nieuwe levensloopregeling in stand blijft, wordt de regeling budgettair onbeheersbaar en ook niet effectief. Door kortstondig deel te nemen aan de regeling kan de korting worden verzilverd en kan de korting voor alles worden ingezet.

3.8. Derde nota van wijziging (TK 33 003, nr. 11)

De derde nota van wijziging is op 25 oktober 2011 opgesteld (TK 33 003, nr. 11). Deze nota van wijziging brengt enkele wijzigingen aan in onder meer het overgangsrecht voor spaarloontegoeden. Daarnaast worden enige wijzigingen van meer technische aard aangebracht.

De aanpassing van het in het wetsvoorstel opgenomen overgangsrecht voor de vrijstelling in box 3 voor de spaarloontegoeden beoogt vereenvoudiging van dat overgangsrecht voor de uitvoering. Als gevolg van deze aanpassing hoeft ook voor de toepassing van de vrijstelling in box 3 niet meer voldaan te worden aan het blokkeringsvereiste dat tot 1 januari 2012 voor spaarloon geldt. Dat betekent dat na een tussentijdse opname van een deel van het spaarloontegoed vrijstelling in box 3 in beginsel van toepassing blijft op het resterende saldo. De versoepeling van het overgangsrecht voor de vrijstelling in box 3 voor spaarloontegoeden leidt in het jaar 2012 tot een budgettaire derving van € 1 mln. Dit wordt gedekt binnen het vitaliteitspakket. De reservering voor terugsluis voor burgers komt € 1 mln. lager uit. Deze maatregel leidt tot een vereenvoudiging van het overgangsrecht voor werkgevers en financiële instellingen. Zij hoeven ten opzichte van de normale bedrijfsvoering geen speciale voorzieningen te treffen. Hierdoor wordt het structurele effect van € 3,5 mln aan administratieve lastenverlichting eerder bereikt.

3.9. Schriftelijke antwoorden op vragen tijdens WGO (TK 33 003, nr. 17)

Tijdens het wetgevingsoverleg (WGO) van 31 oktober 2011 zijn over het pakket Belastingplan 2012 vragen gesteld. In zijn brief van 3 november 2011 heeft de staatssecretaris van Financiën de vragen schriftelijk beantwoord (TK 33 003, nr. 17). Hierna zijn de voor deze bundel relevante passages uit de brief opgenomen met betrekking tot de vitaliteitsregeling.

In het kader van discussie rond het pensioenakkoord heeft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid toegezegd dat het CPB gevraagd zal worden om de effecten van het vitaliteitspakket op arbeidsparticipatie en houdbaarheid in kaart te brengen. Deze doorrekening ontvangt de Tweede Kamer in november, voor afronding van de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW in de Tweede Kamer [*Kamerstukken 33 046*].

(...)

De heer Dijkgraaf vraagt naar de overweging achter de grens van € 10 000 bij opname vanaf het jaar dat belastingplichtige 62 jaar wordt. Doel van het vitaliteitspakket is het bevorderen van arbeidsparticipatie van onder andere ouderen. De grens van € 10 000 is hier een ondersteuning van. Met een opname van het brutobedrag van € 10 000 per jaar is financieren van voltijdspensioen de facto niet mogelijk, maar financieren van deeltijdspensioen wel. Deze bepaling sluit daarmee aan bij afspraken uit het Regeerakkoord over het vitaliteitspakket.

De heer Omtzigt vraagt of het vrijvallen van spaarloon in combinatie met het vervallen van de kindertoeslag op het heffingsvrije vermogen in box 3 niet ertoe leidt dat men recht op toeslagen verliest, omdat men boven de vermogensgrens komt. De heer Omtzigt vraagt vervolgens of dit voorkomen kan worden in een overgangsregeling. Voor spaarloon is een overgangsregeling getroffen die ertoe leidt dat voor spaarloontegoeden in beginsel de vrijstelling in box 3 blijft gelden in de periode tot en met het jaar 2015. De vrijstelling wordt – net als onder de huidige regeling – navenant verminderd met de bedragen die langer op de spaarloonregeling staan dan de afgesproken blokkeringsperiode. Dit betekent dat de vrijval van het spaarloon in 2012 ten behoeve van de grondslagvaststelling voor box 3 gedoseerd wordt en dat niet ineens het volledige spaarloontegoed bij de grondslag voor box 3 wordt opgeteld. De afschaffing van de kindertoeslag op het heffingsvrije vermogen in box 3 kan ertoe leiden dat naar schatting enkele duizenden gevallen die thans net binnen het heffingsvrije vermogen vallen, boven die grens uitkomen, hetgeen ook gevolgen kan hebben voor bijvoorbeeld de huurtoeslag. Het kabinet begrijpt dat dit als onwenselijk ervaren kan worden, maar aan de andere kant geldt ook dat de kindertoeslag in box 3 nooit tot doel had een hogere norm te stellen in de toeslagensfeer. Het laatste geldt uiteraard ook voor de box 3 vrijstelling voor spaarloon.

De heer Omtzigt vraagt om een reactie op brief van CNV over vitaliteitssparen. Kern van de brief van de CNV is dat de voordelen van het vitaliteitssparen ten opzichte van normaal sparen beperkt zijn en

dat vitaliteitssparen soms zelfs negatieve financiële gevolgen kan hebben, omdat bij opname van vitaliteitssparen een hoger belastingtarief van toepassing kan zijn dan bij inleg. De redenering van CNV klopt theoretisch. Het mogelijke nadeel is inherent aan de keuze voor de systematiek waarbij inleg aftrekbaar is en opname belast. Dezelfde systematiek geldt overigens ook in het kader van de huidige levensloopregeling waar dit nadeel mogelijk ook kan ontstaan. Uitgangspunt is echter dat vitaliteitssparen aangewend wordt in de situaties waarin sprake is van inkomensachteruitgang, bijvoorbeeld vanwege het opnemen van studie- of zorgverlof of in perioden van inkomensterugval bij ZZP'ers. Het hierboven geschetste nadeel doet zich dan niet voor. Dit sluit aan bij de doelen die het kabinet met vitaliteitssparen voor ogen heeft. Juist in tijden van inkomensterugval is deze regeling fiscaal aantrekkelijk wanneer dat gepaard gaat met belastingheffing tegen een lager belastingtarief. Een ander voordeel van vitaliteitssparen is dat IB-ondernemers ook mee kunnen doen. Juist deze groep kent een volatiel inkomen.

De heer Omtzigt vraagt ook of de grens van € 20 000 voor vitaliteitssparen wel voldoende stijgt en wat de gevolgen zijn van het overschrijden van de grens van € 20 000 door behaalde rendementen. Allereerst merk ik op dat het bedrag van € 20 000 jaarlijks wordt geïndexeerd met de tabel correctiefactor. Ten tweede geldt dat als door behaalde rendementen het spaarsaldo boven de geïndexeerde grens van € 20 000 uitkomt er voor het volledige bedrag een box 3 vrijstelling geldt. Wel is het zo dat zodra de geïndexeerde grens van € 20 000 wordt bereikt – hetzij door inleg hetzij door oprenting – er niet meer fiscaal voordelig mag worden ingelegd in vitaliteitssparen.

De heer Van Vliet vraagt onder welke voorwaarden de levensloopregeling afgeschaft kan worden. Uit de evaluatie van de levensloopregeling blijkt dat deze niet aan de verwachtingen voldoet. Het kabinet is het eens met deze leden dat afschaffen van de levensloopregeling een belangrijke vereenvoudiging betekent. Vanuit dat oogpunt ligt het voor de hand om dit zo snel mogelijk plaats te laten vinden. Tegelijkertijd dient het kabinet ook rekening te houden met opgebouwde rechten en het vertrouwen dat mensen aan bestaande wetgeving ontleen. Evenwicht tussen deze twee doelstellingen heeft het kabinet proberen te bereiken door de vormgeving van de overgangsregeling. Deelname aan de overgangsregeling is alleen mogelijk als de waarde in het economische verkeer van de aanspraak ingevolge levensloopregeling op 31 december 2011 € 3 000 of meer bedraagt. Tevens wordt de levensloopverlofkorting afgeschaft. Vooral de laatste aanpassing zorgt ervoor dat het verschil tussen de levensloopregeling en vitaliteitssparen kleiner wordt, waardoor deelnemers aan de overgangsregeling worden gestimuleerd om over te stappen naar vitaliteitssparen. In 2013 kan het opgebouwde levenslooptegoed zonder maximum fiscaal geruisloos worden omgezet in vitaliteitssparen. Na 2013 geldt dat voor levenslooptegoeden tot het dan voor vitaliteitssparen geldende totale maximum (van € 20 000 in cijfers 2012).

De heer Braakhuis vraagt waarom de in het Regeerakkoord genoemde bestedingsdoelen van vitaliteitssparen zijn losgelaten. Het kabinet kiest met vitaliteitssparen voor een brede, eenvoudige en goed uitvoerbare fiscale regeling. Met deze regeling geeft het kabinet burgers meer vrijheid en

verantwoordelijkheid hun carrière zelf vorm te geven. Door de regeling niet scherp toe te snijden op bepaalde doelen, kiest het kabinet ervoor om mensen de ruimte te geven om geheel zelf te bepalen waaraan en wanneer ze het in het kader van vitaliteitssparen gespaarde geld uitgeven. Daarnaast zijn er praktische redenen om de regeling niet toe te spitsen op enkele doelen. De Belastingdienst kan de controle op opnamedoelen niet uitvoeren. Het neerleggen van de uitvoering van de controle bij werkgevers of financiële instellingen heeft twee belangrijke nadelen. Ten eerste gaat een adequate controle van opnamedoelen gepaard met een forse stijging van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Ten tweede is een regeling die wordt uitgevoerd door werkgevers niet toegankelijk voor IB-ondernemers en resultaatgenieters met arbeidsinkomen.

3.10. Vierde nota van wijziging (TK 33 003, nr. 18)

In vervolg op de schriftelijke beantwoording van de vragen door de staatssecretaris van Financiën is op 3 november 2011 de Vierde nota van wijziging inzake Belastingplan 2012 ingediend bij de Tweede Kamer (TK 33 003, nr. 18). In deze nota van wijziging wordt voorgesteld om – naast het ineens als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in de heffing betrekken van het tegoed van de vitaliteitsspaarrekening, de waarde in het economische verkeer van de vitaliteitsspaarverzekering of de waarde in het economische verkeer van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming – revisierente te berekenen indien met ingang van het kalenderjaar waarin de leeftijd van 62 wordt bereikt, meer dan € 10 000 van een vitaliteitsspaarrekening is overgeboekt, onderscheidenlijk uit een vitaliteitsspaarverzekering tot uitkering is gekomen of van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming is vervreemd. De revisierente wordt berekend over het totale belastbare voordeel uit vitaliteitssparen van het jaar waarin meer dan € 10 000 is opgenomen. Het kabinet wil hiermee het doorwerken van 62-plussers extra stimuleren en voorkomen dat vitaliteitssparen wordt gebruikt om vervroegd met pensioen te gaan.

3.11. Memorie van antwoord (EK 33 003, nr. D)

In de memorie van antwoord van 2 december 2011 (EK 33 003, nr. D) heeft de minister van SZW onder meer antwoord gegeven op door de vaste commissie van Financiën gestelde vragen inzake de vitaliteitsregeling. Hierna zijn de integrale teksten uit de memorie opgenomen, maar dan alleen voor zover ze betrekking hebben op de vitaliteitsregeling.

De leden van de fractie van de PvdA vragen waarom vitaliteitssparen beter is dan de levensloopregeling en waarom bij vitaliteitssparen geen heffingskorting gebruikt wordt. Om te beginnen heeft vitaliteitssparen in vergelijking met de levensloopregeling een ruimere doelgroep. Niet alleen werknemers, maar ook winst- en resultaatgenieters kunnen aan vitaliteitssparen deelnemen. Hierdoor kan bijvoorbeeld een zzp'er die een moeilijk jaar heeft de inkomensachteruitgang opvangen door geld op te nemen van vitaliteitssparen. Daarnaast is vitaliteitssparen ook ruimer dan de levensloopregeling wat betreft de bestedingsmogelijkheden. De levensloopregeling kan slechts voor verlof opgenomen worden. Vitaliteitssparen kent geen opnamedoelen en kan voor alles gebruikt

worden. Het kabinet verwacht dat aan de nieuwe regeling vitaliteitssparen ca. 1 mln. mensen zullen deelnemen. Om te waarborgen dat deze verruimingen en de verwachte deelname niet tot een budgettaire onbeheersbare spaarfaciliteit leiden, en vanuit het oogpunt van eenvoud is ervoor gekozen in het kader van vitaliteitssparen geen heffingskorting in te voeren. Ook is het maximaal fiscaal gefacilieerd op te bouwen vermogen in vitaliteitssparen begrensd tot € 20 000. De leden van de fractie van het CDA vragen overigens ook naar de achtergronden van de begrenzing van € 20 000. Naast de budgettaire redenen geldt voor deze begrenzing dat vitaliteitssparen het streven van het kabinet om arbeidsparticipatie te bevorderen niet in de weg mag staan. Een spaarfaciliteit van € 20 000 biedt aan de ene kant voldoende ruimte om kortere periodes van inkomensachteruitgang op te vangen, maar leidt er aan de andere kant niet toe dat arbeidsparticipatie in grote mate verstoord raakt. Het kabinet gaat er overigens ook van uit dat het vitaliteitspakket, dat de invoering van vitaliteitssparen, werkbonus en verlaging van de drempel bij de aftrek scholingsuitgaven inhoudt, in zijn geheel gezien een krachtig en solide pakket vormt dat zal stimuleren dat mensen langer en flexibeler blijven werken. De leden van de fractie van de PvdA vragen vervolgens ook aandacht voor een mogelijk nadeel van de heffingssystematiek van vitaliteitssparen waarbij inleg fiscaal aftrekbaar is en opname belast. Met name jonge mensen die aan het begin van hun carrière staan kunnen in een lagere schijf zitten, maar als ze straks hun spaargeld willen aanwenden, moeten ze over het bedrag een hoger belastingtarief betalen, aldus de leden van de fractie van de PvdA. Het kabinet beoogt met vitaliteitssparen een spaarfaciliteit te creëren voor met name perioden van inkomensachteruitgang. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn indien mensen onbetaald verlof opnemen om voor hun kinderen of ouders te zorgen of om een opleiding te volgen om zich verder te ontwikkelen of wanneer mensen ervoor kiezen een eigen onderneming te starten. In die situaties, die overigens ook regelmatig bij jonge mensen voorkomen, zal het gedaalde inkomen in de regel tegen een lager belastingtarief belast worden. Opname op het moment dat het inkomen tegen een hoger tarief belast wordt kan het fiscale voordeel van vitaliteitssparen inderdaad gedeeltelijk teniet doen. Vice versa kan het fiscale voordeel ook versterkt worden. Dit is een logisch gevolg van de progressieve tariefstructuur van de Wet IB 2001. Voor alle situaties blijft echter gelden dat bij vitaliteitssparen belastingheffing uitgesteld wordt en dat het in het kader van vitaliteitssparen opgebouwde vermogen buiten de heffing in box 3 blijft. Volledigheidshalve merk ik nog op dat de heffingssystematiek waarbij inleg aftrekbaar is en opname belast ook bij de levensloopregeling geldt. Ook bij de levensloopregeling kan dus sprake zijn van een eventueel progressienadeel.

Zoals de leden van de fractie van GroenLinks terecht opmerken heeft het kabinet het onderzoek van het CPB naar effecten van onder andere het vitaliteitspakket nog niet ontvangen. Van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heb ik begrepen dat de nadere invulling van de toezegging die is gedaan tijdens het pensioendebat in de Tweede Kamer om de inkomenseffecten voor mensen met een laag inkomen die vanaf 65 jaar willen stoppen met werken in 2025 te beperken tot – 3% net is afgerond en aan het CPB is doorgegeven. Het CPB is aan het rekenen. Zodra de berekeningen beschikbaar zijn, stuurt de Minister van SZW deze door. Het onderzoek wordt overigens ook meegenomen bij de behandeling van het wetsvoorstel Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging

AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW. De leden van de fractie van de PvdA vragen wat de ingeschatte kosten zijn van strategisch gedrag bij de overgangsregeling levensloop. Het kabinet verwacht geen toename van het aantal mensen met levensloop. De levensloopregeling wordt versoerd, omdat de levensloopverlofkorting wordt afgeschaft. De groep van de huidige deelnemers wordt ook beperkt, omdat voor de deelname aan de levensloopregeling een grens van € 3 000 geldt. Verder is er in de budgettaire raming rekening mee gehouden dat zo'n 25% van de mensen die gebruikmaken van de levensloopregeling en nu nog onder de grens van € 3 000 zitten ervoor zullen gaan zorgen dat ze aan het einde van dit jaar boven de grens van € 3 000 zullen uitkomen. Hiermee is structureel ca. € 3 mln. gemoeid.

3.12. Brief van de staatssecretaris van Financiën (EK 33 003, nr. G)

Op maandag 12 december 2011 heeft in de Eerste Kamer de eerste termijn van de kant van de Kamer plaatsgevonden van de plenaire vergadering over het pakket Belastingplan 2012. Hierbij zijn dermate veel vragen gesteld dat deze onmogelijk tijdens de (eerste) termijn door de staatssecretaris van Financiën mondeling waren te beantwoorden zonder inbreuk te maken op het door de Eerste Kamer opgestelde tijdschema. In de brief van de staatssecretaris van 13 december 2011 is een deel van de antwoorden op schrift gesteld. Hierna zijn daarvan de integrale teksten opgenomen, maar dan alleen voor zover ze betrekking hebben op de vitaliteitsregeling.

De heer Ester (ChristenUnie) vraagt of het beschikbare budget voor vitaliteitssparen en het maximaal fiscaal gefaciliteerd op te bouwen vermogen van € 20 000 niet te laag zijn om de gestelde doelen te bereiken. De heer Ester (ChristenUnie) vraagt tevens of het kabinet verwacht dat vitaliteitssparen succesvol zal zijn en het verwachte doorwerkeffect teweeg zal brengen. Vitaliteitssparen zal naar verwachting gebruikt worden door circa 1 mln. mensen – werknemers, IB-ondernemers en resultaatgenieters. De totale budgettaire omvang van het vitaliteitspakket bedraagt structureel € 2,4 mld [*Zie hiervoor de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 30 september 2011, Kamerstukken II 2010/11, 32 043, nr. 71*]. Om vitaliteitssparen budgettair beheersbaar te houden is het maximum fiscaal gefaciliteerd te sparen vermogen begrensd tot € 20 000. Daarnaast brengt de begrenzing van € 20 000 ook twee belangrijke doelstellingen van het vitaliteitssparen in evenwicht. Vitaliteitssparen moet aan de ene kant voldoende ruimte bieden om korte periodes van verlof te kunnen financieren, maar mag aan de andere kant de arbeidsparticipatie niet verstoren. Om te voorkomen dat vitaliteitssparen gebruikt wordt voor vervroegd uitreden is er daarnaast ook een opnamebeperking opgenomen vanaf het kalenderjaar waarin mensen 62-jaar worden. Het kabinet gaat ervan uit dat het vitaliteitssparen in ieder geval in combinatie met de andere maatregelen uit het vitaliteitspakket (de invoering van het doorwerkbonus en de verlaging van de drempel van de aftrek scholingsuitgaven) voldoende zal bijdragen aan het stimuleren van doorwerken.

De heer Ester (ChristenUnie) vraagt ook of vitaliteitssparen niet nadelig uitpakt voor jongere deelnemers die bij de opname van het tegoed belasting dienen te betalen tegen een hoger tarief dan

het tarief waartegen inleg in aftrek is gebracht. Opname van het tegoed op het moment dat het inkomen tegen een hoger tarief belast wordt kan het fiscaal voordeel van vitaliteitssparen gedeeltelijk teniet doen. Deze systematiek draagt in het algemeen echter bij aan de doelstelling van vitaliteitssparen een voorziening te bieden voor situaties van inkomensachteruitgang, zoals bij opname ter financiering van onbetaald verlof voor mantelzorg of zorg voor kinderen. In de situaties van inkomensachteruitgang zal doorgaans sprake zijn van belastingheffing tegen een lager belastingtarief en zal het fiscale voordeel van vitaliteitssparen het grootst zijn. Bij een opname tijdens inkomensstijging blijven overigens nog steeds het voordeel van het uitstel van belastingheffing en het voordeel van geen belastingheffing in box 3 over het vitaliteitstegoed in stand. Dezelfde heffingssystematiek, met dezelfde voor- en nadelen, geldt overigens ook nu bij de huidige levensloopregeling.

De heer Ester (ChristenUnie) vraagt wat het effect is van de werkbonus op de arbeidsparticipatie. Tevens vraagt de heer Ester (ChristenUnie) wat de redenering is achter de hoogte van het bedrag van de werkbonus. De vervanging van de doorwerkbonus en de arbeidskorting voor ouderen door de werkbonus leidt tot een vereenvoudiging van het fiscale stelsel en tot een meer effectieve aanwending van middelen. De ouderenregelingen worden in de werkbonus toegespitst op de waarneembare trend van verhoging van de gemiddelde uittreedleeftijd, dit ter ondersteuning van die trend. In het kader van discussie rond het pensioenakkoord heeft de minister van SZW toegezegd dat het CPB gevraagd zal worden om de effecten van het vitaliteitspakket op arbeidsparticipatie en houdbaarheid in kaart te brengen. Deze doorrekening ontvangt de Eerste Kamer in december, voor afronding van de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW in de kamer. Een kwalitatieve inschatting is nu wel te geven. Ten eerste wordt met de introductie van de werkbonus de ingangleeftijd van de stimulering van doorwerken verhoogd van nu 58 jaar (arbeidskorting voor ouderen) naar 61 jaar. Hiermee worden de middelen beter gericht op de groep mensen die uittreedt. Daardoor zal het effect op de arbeidsparticipatie groter zijn. Ten tweede worden de middelen meer gericht op mensen met lager inkomen. Aangezien de werkbonus voor lagere inkomens een grotere financiële prikkel vormt dan voor hogere inkomens neemt de effectiviteit naar verwachting toe. Ten derde wordt doorwerken gelijk in de portemonnee gevoeld doordat de werkbonus al in de loonbelasting doorwerkt in tegenstelling tot de huidige doorwerkbonus die alleen in de inkomstenbelasting doorwerkt. Hierdoor wordt de prikkel krachtiger. Mede in het licht van de veranderende arbeidsmarktpositie van ouderen en het borgen van effectiviteit van het instrumentarium zal er in 2019 een integrale evaluatie van regelingen gericht op ouderen plaatsvinden [Zie hiervoor de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 4 juli 2011, Kamerstukken II 2010/11, 29 544, nr. 329]. Om hierbij aan te sluiten, is de horizonbepaling voor de werkbonus op 7 jaar gezet.

3.13. Wetteksten en toelichting (ontleend aan Stb. 2011, 639)

3.13.1. Wet IB 2001 m.i.v. 1-1-2011

Artikel 3.127 (Art. I, ond. E)

wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt de tweede volzin.
2. In het vierde lid, onderdeel a, vervalt «, met dien verstande dat de aangroei die het gevolg is van de aanwending van spaarloon als bedoeld in artikel 32 van de Wet op de loonbelasting 1964 in dat kalenderjaar ter voldoening van vrijwillig te betalen premies ingevolge een pensioenre-geling, buiten aanmerking blijft».

Memorie van toelichting:

De wijzigingen van het eerste en vierde lid van artikel 3.127 van de Wet IB 2001 houden verband met de voorgestelde afschaffing van de spaarloonregeling. Gelet op de omstandigheid dat de op spaarloon betrekking hebbende passages in artikel 3.127 van de Wet IB 2001 in de praktijk per saldo niet of nauwelijks praktisch belang hebben, kunnen deze passages om die reden zonder overgangsregeling vervallen.

Artikel 5.11 vervalt (Art. I, ond. G)

Memorie van toelichting:

In verband met de voorgestelde afschaffing van de spaarloonregeling per 1 januari 2012 kan ook artikel 5.11 van de Wet IB 2001 per 1 januari 2012 vervallen. Voor de vóór 1 januari 2012 in het kader van de spaarloonregeling opgebouwde geblokkeerde spaartegoeden, aandelenoptierechten, aandelen en winstbewijzen wordt in het voorgestelde artikel 10a.10 van de Wet IB 2001 op dit punt een overgangsregeling getroffen.

In artikel 10.1, eerste lid (Art. I, ond. U)

wordt «3.68, 3.76, 3.77» vervangen door «3.68, 3.77».

Voorts wordt «8.11, tweede lid, eerste volzin, onderdeel a, alsmede het derde lid, 8.14a» vervangen door «8.11, tweede lid, eerste volzin, onderdeel a, 8.14a» en wordt «8.18, 8.18a, 9.4» vervangen door: 8.18, 9.4.

Memorie van toelichting:

Met de wijziging van artikel 10.1, eerste lid, van de Wet IB 2001 wordt onder meer de in artikel 10.1, eerste lid, van de Wet IB 2001 opgenomen verwijzing naar de levensloopverlofkorting geschrapt in verband met de afschaffing van de levensloopregeling met ingang van 1 januari 2012.

Artikel 10a.10 en artikel 10a.11 (Art. I, ond. W)

Na artikel 10a.9 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 10a.10 Overgangsbepaling vrijstelling box 3 inzake spaarloontegoeden

Artikel 5.11, zoals dat artikel op 31 december 2011 luidde, blijft van toepassing op ingevolge een spaarloonregeling als bedoeld in artikel 32 van de Wet op de loonbelasting 1964, zoals dat artikel op 31 december 2011 luidde, geblokkeerde spaartegoeden, aandelenoptierechten, aandelen en winstbewijzen, voor zover ook na die datum wordt voldaan aan de op die datum bij of krachtens het eerste, derde en vierde lid van dat artikel gestelde voorwaarden, met uitzondering van de voorwaarde dat het spaarloon niet binnen de in het eerste lid van dat artikel bedoelde periode van ten minste vier jaar voor andere dan de aldaar genoemde doeleinden kan worden opgenomen.

Artikel 10a.11 Overgangsbepaling levensloopregelingen

Bij toepassing van artikel 39d van de Wet op de loonbelasting 1964 blijven de artikelen 8.2, onderdeel I, 8.9, eerste lid, 8.18a, eerste lid, eerste volzin, en tweede lid, 9.2, vierde lid, en 10.1, zoals deze bepalingen op 31 december 2011 luiden, van toepassing, met dien verstande dat bij de toepassing van artikel 8.18a, tweede lid, zoals deze bepaling op 31 december 2011 luidde, kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd buiten beschouwing blijven.

Memorie van toelichting bij artikel 10a.10 (Wetsvoorstel):

Bij de toelichting op artikel I, onderdeel G, is reeds aangegeven dat de in artikel 5.11 van de Wet IB 2001 opgenomen vrijstelling in box 3 van in het kader van een spaarloonregeling gespaard vermogen op grond van dit wetsvoorstel met ingang van 1 januari 2012 vervalst. Zonder nadere regelgeving zou dit gespaarde vermogen per 1 januari 2012 in aanmerking genomen moeten worden in box 3. Om die reden wordt in het voorgestelde artikel 10a.10 van de Wet IB 2001 bepaald dat artikel 5.11 van de Wet IB 2001, zoals dat artikel luidde op 31 december 2011, van toepassing blijft op vermogen dat in het kader van de spaarloonregeling vóór 1 januari 2012 is opgebouwd en nog steeds is geblokkeerd overeenkomstig artikel 32, eerste, derde en vierde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB 1964), zoals die bepaling op 31 december 2011 luidde. Als gevolg van de laatstgenoemde koppeling kan deze vrijstelling per 1 januari 2016 vervallen.

Toelichting bij artikel 10a.10 (Derde nota van wijziging):

Voorgesteld wordt de in het wetsvoorstel opgenomen overgangsbepaling voor de vrijstelling in box 3 voor de spaarloontegoeden aan te passen. Om voor deze vrijstelling in aanmerking te komen hoeft als gevolg van deze aanpassing niet te zijn voldaan aan de tot 1 januari 2012 geldende voorwaarde dat het spaarloon niet binnen de in artikel 32, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964, zoals dit tot 1 januari 2012 luidt, bedoelde periode van ten minste vier jaar voor andere dan de aldaar genoemde doeleinden kan worden opgenomen. De wijziging bewerkstelligt dat na een tussentijdse opname van een deel van het spaarloontegoed – ongeacht het doel waarvoor de opname plaatsvindt – de vrijstelling in box 3 van toepassing blijft op het resterende saldo, mits met betrekking tot dit resterende saldo aan de overige voorwaarden is voldaan.

Toelichting bij artikel 10a.11 (Tweede nota van wijziging):

Voorgesteld wordt de in het wetsvoorstel opgenomen overgangsbepaling voor levensloopregelingen aan te passen. Het in het wetsvoorstel opgenomen artikel 10a.11 van de Wet IB 2001 bevat een

overgangsregeling inzake levensloopregelingen. Op grond van dat artikel blijven de in dat artikel genoemde bepalingen met betrekking tot de levensloopverlofkorting in beginsel van toepassing in de situaties waarop het voorgestelde artikel 39d van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB 1964) ziet. Op grond van de in deze nota van wijziging opgenomen wijziging van die overgangsregeling blijven bij de toepassing van artikel 8.18a, tweede lid, van de Wet IB 2001 kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd echter buiten beschouwing. Met dit laatste wordt bewerkstelligd dat na 31 december 2011 geen levensloopverlofkorting meer wordt opgebouwd, ongeacht of na die datum nog een bedrag wordt gestort in de levensloopregeling. Omdat ook artikel 10.1 van de Wet IB 2001, zoals dit op 31 december 2011 luidde, van toepassing blijft, wordt het bedrag van de levensloopverlofkorting ook per 1 januari 2012 gecorrigeerd voor inflatie. Daarnaast wijzigt het toepassingsbereik van artikel 10a.11 van de Wet IB 2001 door de voorgestelde aanpassing van artikel 39d van de Wet LB 1964.

3.13.2. Wet IB 2001 m.i.v. 1-1-2013

Artikel 1.7a (Art. II, ond. A)

Na artikel 1.7 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.7a Vitaliteitssparen

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt onder vitaliteitssparen verstaan:

- a. een schriftelijke overeenkomst tussen de belastingplichtige en een bank als bedoeld in het tweede lid, betreffende het aanhouden bij die bank van een enkel op naam van de belastingplichtige staande, als vitaliteitsspaarrekening aangeduide rekening waarbij de behaalde rendementen op die rekening worden bijgeschreven en opname van het tegoed van die rekening of een gedeelte daarvan uitsluitend kan plaatsvinden door middel van de overmaking van een bedrag naar een andere rekening;
- b. een schriftelijke overeenkomst tussen de belastingplichtige en een verzekeraar als bedoeld in het tweede lid, betreffende het afsluiten bij die verzekeraar van een als vitaliteitsspaarverzekering aangeduide levensverzekering waarbij de behaalde rendementen worden aangewend voor een verhoging van het verzekerde kapitaal en de uitkeringen ingevolge die verzekering, daaronder begrepen hetgeen wordt ontvangen bij afkoop van de verzekering, bij leven enkel kunnen toekomen aan de belastingplichtige;
- c. een schriftelijke overeenkomst tussen de belastingplichtige en een beheerder van een belegginginstelling als bedoeld in het tweede lid, betreffende het verkrijgen, beheren en vervreemden van een of meer enkel aan de belastingplichtige toekomende, als vitaliteitsspaarrecht van deelneming aangeduide rechten van deelneming in die belegginginstelling waarbij de behaalde rendementen worden aangewend ter verwerving van een of meer vitaliteitsspaarrechten van deelneming.

2. Een bank, verzekeraar of beheerder van een belegginginstelling als bedoeld in het eerste lid is:

- a. een financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van bank mag uitoefenen, mits deze onderneming de verplichtingen ingevolge vitaliteitssparen voor de heffing van de vennootschapsbelasting rekent tot het binnenlandse ondernemingsvermogen;
- b. een financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van verzekeraar mag uitoefenen, mits deze onderneming voor de heffing van de vennootschapsbelasting de verplichtingen ingevolge vitaliteitssparen rekent tot het binnenlandse ondernemingsvermogen;

- c. een financiële onderneming aan wie een vergunning is verleend ingevolge de Wet op het financieel toezicht om in Nederland het bedrijf van beleggingsinstelling uit te oefenen, en die is gevestigd in Nederland;
- d. een onderneming die bevoegd als bank, als verzekeraar of als beheerder van een beleggingsinstelling optreedt, anders dan bedoeld in de onderdelen a, b en c, die door Onze Minister, onder door hem te stellen voorwaarden, is aangewezen en die zich tegenover Onze Minister heeft verplicht:
- 1°. te voldoen aan voorwaarden met betrekking tot het verschaffen van inlichtingen over de uitvoering van vitaliteitssparen, en
 - 2°. zekerheid te stellen voor de belasting die zou zijn verschuldigd bij toepassing van artikel 3.109a, vijfde lid, dan wel de belastingplichtige zich heeft verplicht deze zekerheid te stellen.
 3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de in het tweede lid, onderdeel d, bedoelde aanwijzing.

Memorie van toelichting:

In het eerste lid van het voorgestelde artikel 1.7a van de Wet IB 2001 wordt het begrip vitaliteitssparen gedefinieerd. Op grond van deze bepaling kent vitaliteitssparen de volgende drie vormen: de spaarrekening (onderdeel a), de spaarverzekering (onderdeel b) en het spaarrecht van deelneming (onderdeel c). Deze drie vormen komen in principe overeen met de drie vormen die ook voor de huidige levensloopregeling zijn toegestaan.

De drie genoemde vormen hebben een aantal gemeenschappelijke kenmerken. Allereerst is voor vitaliteitssparen een schriftelijke overeenkomst vereist tussen de belastingplichtige en een toegelaten aanbieder in de zin van het tweede lid. Verder wordt door middel van de gestelde voorwaarden geregeld dat de in de regeling ingelegde bedragen en de behaalde rendementen in beginsel uitsluitend kunnen toekomen aan de belastingplichtige die de bedragen heeft ingelegd. Bij de vitaliteitsspaarrekening wordt dit bewerkstelligd door de voorwaarde dat de rekening enkel op naam van de belastingplichtige mag staan, bij de vitaliteitsspaarverzekering door de voorwaarde dat de uitkeringen bij leven enkel aan de belastingplichtige toekomen en bij het vitaliteitsspaarrecht van deelneming door de voorwaarde dat deze rechten van deelneming enkel aan de belastingplichtige kunnen toekomen. Het wijzigen van de tenaamstelling van de vitaliteitsspaarrekening, het wijzigen van de begunstiging van de vitaliteitsspaarverzekering met betrekking tot de uitkering bij leven of het wijzigen van de rechthebbende tot de vitaliteitsspaarrechten van deelneming kwalificeert op grond van het voorgestelde artikel 3.109a van de Wet IB 2001 als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen. In het derde lid van dat artikel is geregeld dat ook bij overlijden van de belastingplichtige het belastbare voordeel uit vitaliteitssparen nog bij de belastingplichtige in aanmerking wordt genomen.

Inkomensoverheveling naar een ander via vitaliteitssparen is derhalve niet mogelijk.

Voor de vitaliteitsspaarrekening, de vitaliteitsspaarverzekering en het vitaliteitsspaarrecht van deelneming geldt dat de opbrengsten en rendementen moeten worden bijgeschreven op de rekening, moeten worden aangewend voor een verhoging van het verzekerde kapitaal, onderscheidenlijk moeten worden aangewend ter verwerving van genoemde vitaliteitsspaarrechten van deelneming. Niet voldoen aan deze voorwaarde leidt eveneens tot belastingheffing op grond van het voorgestelde artikel 3.109a, vierde lid, onderdeel a, van de Wet IB 2001.

De met betrekking tot de vitaliteitsspaarrekening opgenomen voorwaarde dat het tegoed niet contant kan worden opgenomen heeft met name een wetstechnische achtergrond en sluit aan bij de in de praktijk voor spaarrekeningen reeds geldende hoofdregel.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de aanwending van een vitaliteitsspaartegoed niet beperkt is tot bepaalde doelen, zoals bijvoorbeeld bij de levensloopregeling het geval is. Onder vitaliteitssparen is de opgebouwde voorziening in beginsel vrij opneembaar.

Het tweede lid van het voorgestelde artikel 1.7a van de Wet IB 2001 geeft een omschrijving van de toegelaten aanbieders voor vitaliteitssparen. De toegelaten aanbieders voor vitaliteitssparen komen in wezen overeen met de toegelaten aanbieders voor de levensloopregeling. De opsomming van toegelaten aanbieders in artikel 1.7a van de Wet IB 2001 is limitatief.

Op grond van het tweede lid, onderdeel a, wordt als aanbieder van vitaliteitssparen allereerst toegelaten een financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht (hierna: de Wft) in Nederland het bedrijf van bank mag uitoefenen, mits deze onderneming de verplichtingen ingevolge vitaliteitssparen voor de heffing van de vennootschapsbelasting rekent tot het binnenlandse ondernemingsvermogen (bank). Op grond van het tweede lid, onderdeel b, wordt in de tweede plaats als aanbieder van vitaliteitssparen toegelaten een financiële onderneming die ingevolge de Wft in Nederland het bedrijf van verzekeraar mag uitoefenen, mits deze onderneming de verplichtingen ingevolge vitaliteitssparen rekent tot het binnenlandse ondernemingsvermogen (verzekeraar). Voorts wordt op grond van het tweede lid, onderdeel c, als aanbieder van vitaliteitssparen toegelaten een financiële onderneming aan wie een vergunning is verleend ingevolge de Wet op het financieel toezicht om in Nederland het bedrijf van beleggingsinstelling uit te oefenen, en die is gevestigd in Nederland (beheerder). Het tweede lid, onderdeel d, van artikel 1.7a bepaalt ten slotte dat met een bank, verzekeraar of beheerder in vorenbedoelde zin gelijkgesteld wordt een andere onderneming die bevoegd als bank, als verzekeraar of als beheerder van een belegginginstelling optreedt en door de Minister van Financiën, onder door hem te stellen voorwaarden, is aangewezen. Deze aanwijsmogelijkheid is bedoeld om ook in het buitenland gevestigde banken, verzekeraars en beheerders te kunnen toelaten, voor zover deze vergelijkbaar zijn met de andere toegelaten aanbieders. Deze buitenlandse aanbieders zijn in dat geval wel verplicht te voldoen aan voorwaarden met betrekking tot het verschaffen van inlichtingen over de uitvoering van vitaliteitssparen en zekerheid te stellen voor de belasting die zou zijn verschuldigd bij toepassing van artikel 3.109a, vijfde lid, van de Wet IB 2001, dan wel de belastingplichtige zich heeft verplicht deze zekerheid te stellen. Het derde lid van artikel 1.7a bevat een delegatiebepaling op grond waarvan bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot de aanwijzing van de in het tweede lid, onderdeel d, bedoelde buitenlandse aanbieders.

In artikel 3.1, tweede lid (Art. II, ond. B)

wordt na onderdeel d, onder verlettering van de onderdelen e tot en met j tot f tot en met k, een onderdeel ingevoegd, luidende:

e. het belastbare voordeel uit vitaliteitssparen (afdeling 3.5a);.

Memorie van toelichting:

Artikel 3.1 van de Wet IB 2001 bevat een opsomming van inkomensbronnen die gezamenlijk de heffingsgrondslag voor belastbaar inkomen uit werk en woning vormen. De wijziging bewerkstelligt dat in deze opsomming in het tweede lid een nieuw onderdeel, de inkomenscategorie "het belastbare voordeel uit vitaliteitssparen", wordt ingevoegd.

Artikel 3.109a (Art. II, ond. C)

Na afdeling 3.5 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

Afdeling 3.5a Belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen

Artikel 3.109a Belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen

1. Als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen worden aangemerkt:

- a. bedragen die worden overgemaakt van een vitaliteitsspaarrekening;
- b. uitkeringen ingevolge een vitaliteitsspaarverzekering, daaronder begrepen hetgeen wordt ontvangen bij afkoop van een dergelijke verzekering;
- c. opbrengsten ter zake van een vervreemding van een vitaliteitsspaarrecht van deelneming.

2. Ingeval in een kalenderjaar na het kalenderjaar waarin de belastingplichtige de leeftijd van 61 jaar bereikt, gezamenlijk een hoger bedrag dan € 10 000:

- a. van de vitaliteitsspaarrekening is overgeboekt;
- b. uit een vitaliteitsspaarverzekering tot uitkering is gekomen;
- c. van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming is vervreemd;

wordt in dat jaar als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking genomen het tegoed van de vitaliteitsspaarrekening, onderscheidenlijk de waarde in het economische verkeer van de vitaliteitsspaarverzekering, onderscheidenlijk de waarde in het economische verkeer van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming.

3. Ingeval niet uiterlijk op de dag voorafgaand aan de dag waarop de belastingplichtige de leeftijd van 65 jaar bereikt:

- a. het tegoed van de vitaliteitsspaarrekening is overgeboekt;
- b. de vitaliteitsspaarverzekering tot uitkering is gekomen;
- c. het vitaliteitsspaarrecht van deelneming is vervreemd;

wordt op de dag voorafgaand aan de dag waarop de belastingplichtige de leeftijd van 65 jaar bereikt als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking genomen het tegoed van de vitaliteitsspaarrekening, onderscheidenlijk de waarde in het economische verkeer van de vitaliteitsspaarverzekering, onderscheidenlijk de waarde in het economische verkeer van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming.

4. Ingeval de belastingplichtige voor het bereiken van de leeftijd van 65 overlijdt en tot het tijdstip van overlijden:

- a. het tegoed van de vitaliteitsspaarrekening nog niet volledig is overgeboekt;
- b. de vitaliteitsspaarverzekering nog niet volledig tot uitkering is gekomen;
- c. het vitaliteitsspaarrecht van deelneming nog niet is vervreemd;

wordt op de dag voorafgaand aan de dag van overlijden van de belastingplichtige als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking genomen het tegoed van de vitaliteitsspaarrekening, onderscheidenlijk de waarde in het economische verkeer van de vitaliteits-spaarverzekering, onderscheidenlijk de waarde in het economische verkeer van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming.

5. Ingeval op enig tijdstip:

- a. een regeling voor vitaliteitssparen niet langer als zodanig is aan te merken;

b. een aanspraak ingevolge vitaliteitssparen wordt vervreemd, anders dan bedoeld in het eerste lid; wordt op het onmiddellijk daaraan voorafgaande tijdstip als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking genomen het tegoed van de vitaliteitsspaarrekening, onderscheidenlijk de waarde in het economische verkeer van de vitaliteitsspaarverzekering, onderscheidenlijk de waarde in het economische verkeer van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming.

6. In afwijking van het eerste lid wordt geen belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking genomen ter zake van de omzetting van vitaliteitssparen van de belastingplichtige in ander vitaliteitssparen van de belastingplichtige, daaronder begrepen de overmaking van een bedrag van een vitaliteitsspaarrekening van de belastingplichtige naar een andere vitaliteitsspaarrekening van de belastingplichtige.

7. Bij de toepassing van het tweede lid blijft buiten beschouwing de omzetting van vitaliteitssparen van de belastingplichtige in ander vitaliteitssparen van de belastingplichtige, daaronder begrepen de overmaking van een bedrag van een vitaliteitsspaarrekening van de belastingplichtige naar een andere vitaliteitsspaarrekening van de belastingplichtige.

Memorie van toelichting:

Voorgesteld wordt in hoofdstuk 3 van de Wet IB 2001 een nieuwe afdeling 3.5a in te voegen, waarin de belastbare voordelen uit vitaliteitssparen nader worden uitgewerkt.

Het in die afdeling op te nemen artikel 3.109a, eerste lid, van de Wet IB 2001 noemt de drie soorten reguliere belastbare voordelen uit vitaliteitssparen:

- a. bedragen die worden overgemaakt van een vitaliteitsspaarrekening naar een andere rekening;
- b. uitkeringen ingevolge een vitaliteitsspaarverzekering, daaronder begrepen hetgeen wordt ontvangen bij afkoop van een dergelijke verzekering;
- c. opbrengsten ter zake van een vervreemding van een vitaliteitsspaarrecht van deelneming.

Artikel 3.109a, tweede lid, van de Wet IB 2001 is bedoeld om het gebruik van het vitaliteitssparen ter financiering van vervroegd uittreden te beperken. In deze bepaling wordt daartoe bepaald dat ingeval een belastingplichtige in een kalenderjaar na het jaar waarin deze belastingplichtige de 61-jarige leeftijd heeft bereikt, in totaal een hoger bedrag dan € 10.000 overboekt van zijn vitaliteitsrekening, uitgekeerd krijgt van zijn vitaliteitsverzekering of ontvangt ter zake van de vervreemding van vitaliteitsrechten van deelneming, het volledige tegoed op zijn vitaliteitsspaarrekeningen, de waarde in het economische verkeer van zijn vitaliteitsverzekeringen en de waarde in het economische verkeer van zijn vitaliteitsspaarrechten van deelneming in aanmerking wordt genomen als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in het kalenderjaar waarin de hogere opname uit vitaliteitssparen plaatsgevonden heeft. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat ook bij de hiervoor genoemde belastingplichtige in andere situaties - dat wil zeggen indien de belastingplichtige in een kalenderjaar na het bereiken van de 61-jarige leeftijd een bedrag van niet meer dan € 10.000 aan belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen geniet - dit voordeel op grond van het eerste lid in de belastingheffing wordt betrokken.

Met het derde lid van de genoemde bepaling wordt met het oog op het voorkomen van onbedoelde tariefsvoordelen bewerkstelligd dat de belastingheffing niet kan worden uitgesteld tot na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar. Het tegoed op de vitaliteitsspaarrekening, de waarde in het economische verkeer van de vitaliteitsspaarverzekering en de waarde in het economische verkeer van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming worden op grond van dat derde lid in die situatie namelijk op de

dag vóór het bereiken door de belastingplichtige van de leeftijd van 65 jaar aangemerkt als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen en in de heffing betrokken.

Op grond van artikel 3.109a, vierde lid, van de Wet IB 2001 worden ook in geval van het overlijden van de belastingplichtige voor het bereiken van de 65-jarige leeftijd het tegoed op de vitaliteitsspaarrekening, de waarde in het economische verkeer van de vitaliteitsspaarverzekering en de waarde in het economische verkeer van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming als een belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen aangemerkt van de belastingplichtige op de dag voorafgaand aan de dag van overlijden. Met deze bepaling wordt bewerkstelligd dat de belastingheffing over de voordelen uit vitaliteitssparen plaatsvindt bij de belastingplichtige die ook de uitgaven voor vitaliteitssparen in aanmerking heeft genomen.

In artikel 3.109a, vijfde lid, onderdeel a, van de Wet IB 2001 wordt geregeld dat op het tijdstip onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip waarop een regeling voor vitaliteitssparen niet meer als zodanig is aan te merken eveneens sprake is van een belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn, indien de behaalde rendementen niet worden bijgeschreven op de vitaliteitsspaarrekening, niet aangewend worden voor een verhoging van het verzekerde kapitaal bij een vitaliteitsspaarverzekering of niet aangewend worden ter verwerving van een of meer vitaliteitsspaarrechten van deelneming. Daarnaast is deze bepaling van toepassing, indien de aanbieder van vitaliteitssparen niet meer aan te merken is als een aangewezen aanbieder in de zin van het voorgestelde artikel 1.7a, tweede lid, van de Wet IB 2001. Ook in die situatie wordt als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking genomen het tegoed op de vitaliteitsspaarrekening, de waarde in het economische verkeer van de vitaliteitsspaarverzekering en de waarde in het economische verkeer van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming.

Artikel 3.109a, vijfde lid, onderdeel b, van de Wet IB 2001 bepaalt dat eveneens een belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking wordt genomen zodra een aanspraak ingevolge vitaliteitssparen wordt vervreemd, anders dan bedoeld in het eerste lid. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn, indien de tenaamstelling van de vitaliteitsspaarrekening zou wijzigen.

Bij de beoordeling of sprake is van een belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen is niet van belang in hoeverre ook uitgaven voor vitaliteitssparen in aftrek zijn gebracht.

Het zesde lid regelt dat, in afwijking van het eerste lid, uiteraard niet als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen wordt aangemerkt het rechtstreeks overboeken van een ingevolge vitaliteitssparen opgebouwde voorziening naar dezelfde of een andere bank, verzekeraar of beheerder als bedoeld in artikel 1.7a, tweede lid, van de Wet IB 2001 ter verkrijging van een voorziening ingevolge vitaliteitssparen ten name van dezelfde belastingplichtige. Hierdoor wordt het bijvoorbeeld mogelijk een vitaliteitsspaarrekening, vitaliteitsspaarverzekering of vitaliteitsspaarrecht van deelneming fiscaal geruisloos om te zetten in een ander zodanig recht. Als omzetting wordt ook aangemerkt de overmaking van een bedrag van een vitaliteitsspaarrekening naar een andere vitaliteitsspaarrekening. Het zevende lid regelt op vergelijkbare wijze dat het rechtstreeks overboeken van een ingevolge vitaliteitssparen opgebouwde voorziening naar dezelfde of een andere bank, verzekeraar of beheerder ter verkrijging van een voorziening ingevolge vitaliteitssparen ten name van dezelfde belastingplichtige buiten beschouwing blijft bij de toets aan de in het tweede lid bedoelde grens van € 10.000.

Artikel 3.124, eerste lid (Art. II, ond. D)

wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel c wordt «en» vervangen door een puntkomma.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
 - e. uitgaven voor vitaliteitssparen tot het in artikel 3.131b genoemde bedrag.

Memorie van toelichting:

Artikel 3.124 van de Wet IB 2001 bevat een limitatieve opsomming van uitgaven voor inkomensvoorzieningen die in mindering kunnen worden gebracht op het inkomen uit werk en woning. Door de wijziging van dit artikel 3.124 worden de uitgaven voor vitaliteitssparen aan deze opsomming toegevoegd. De uitgaven voor vitaliteitssparen zijn slechts aftrekbaar binnen de grenzen die zijn opgenomen in het voorgestelde artikel 3.131b van de Wet IB 2001.

Artikel 3.131a en 3.131b (Art. II, ond. E)

Na artikel 3.131 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 3.131a Uitgaven voor vitaliteitssparen

1. Uitgaven voor vitaliteitssparen zijn de bedragen die de belastingplichtige:
 - a. heeft overgemaakt naar zijn vitaliteitsspaarrekening;
 - b. heeft betaald ten behoeve van zijn vitaliteitsspaarverzekering;
 - c. heeft betaald ter verkrijging van een aan hem toekomend vitaliteitsspaarrecht van deelneming.
2. In afwijking van het eerste lid wordt geen uitgave voor vitaliteitssparen in aanmerking genomen ter zake van een omzetting als bedoeld in artikel 3.109a, zesde lid.

Artikel 3.131b In aanmerking te nemen uitgaven voor vitaliteitssparen

De belastingplichtige kan uitgaven voor vitaliteitssparen in aanmerking nemen indien hij arbeidsinkomen als bedoeld in artikel 8.1, eerste lid, onderdeel e, geniet en aan het begin van het kalenderjaar de leeftijd van 65 jaar nog niet heeft bereikt, voor zover de waarde in het economische verkeer van het gezamenlijke bedrag van zijn voorzieningen ingevolge vitaliteitssparen aan het begin van het kalenderjaar lager is dan € 20 000, met een maximum van € 5000.

Memorie van toelichting:

In het voorgestelde artikel 3.131a van de Wet IB 2001 wordt gedefinieerd welke uitgaven kwalificeren als uitgave voor vitaliteitssparen. Van een dergelijke uitgave is sprake indien de belastingplichtige bedragen heeft overgemaakt naar zijn vitaliteitsspaarrekening (onderdeel a), bedragen heeft betaald ten behoeve van zijn vitaliteitsspaarverzekering (onderdeel b) of bedragen heeft betaald ter verkrijging van een of meer aan hem toekomende vitaliteitsspaarrechten van deelneming (onderdeel c).

In het tweede lid van artikel 3.131a van de Wet IB 2001 wordt bepaald dat geen uitgave voor vitaliteitssparen in aanmerking wordt genomen ter zake van de in het voorgestelde artikel 3.109a, vijfde lid, van de Wet IB 2001 bedoelde omzetting van een vitaliteitsspaarregeling in een andere vitaliteitsspaarregeling van de belastingplichtige, daaronder begrepen de overmaking van een bedrag

van een vitaliteitsspaarrekening naar een andere vitaliteitsspaarrekening van de belastingplichtige. In samenhang met het voorgestelde artikel 3.109a, vijfde lid, van de Wet IB 2001 vinden dergelijke omzettingen derhalve fiscaal geruisloos plaats.

Artikel 3.131b van de Wet IB 2001 bepaalt welke belastingplichtigen onder welke omstandigheden en tot welke bedragen uitgaven voor vitaliteitssparen in aanmerking kunnen nemen.

Vitaliteitssparen is bedoeld als een fiscale tegemoetkoming aan belastingplichtigen die actief deelnemen aan het arbeidsproces. Uitgaven voor vitaliteitssparen kunnen daarom alleen in aanmerking genomen worden door belastingplichtigen die arbeidsinkomen in de zin van artikel 8.1, eerste lid, onderdeel e, van de Wet IB 2001 genieten. Arbeidsinkomen is daarbij gedefinieerd als hetgeen met tegenwoordige arbeid wordt genoten als belastbare winst uit een of meer ondernemingen, belastbaar loon en belastbaar resultaat uit een of meer werkzaamheden. Daarnaast geldt dat de uitgaven voor vitaliteitssparen alleen in aanmerking kunnen worden genomen door belastingplichtigen die aan het begin van het kalenderjaar waarin de uitgaven worden gedaan de leeftijd van 65 nog niet hebben bereikt. Dit hangt samen met het ter voorkoming van onbedoelde tariefsvoordelen voorgestelde artikel 3.109a, tweede lid, van de Wet IB 2001, op grond waarvan één dag voor het bereiken van de 65-jarige leeftijd van de belastingplichtige dient te worden afgetrokken over de aan het eind van die dag nog aanwezige voorziening.

Uitgaven voor vitaliteitssparen kunnen in aanmerking worden genomen indien de waarde in het economische verkeer van de voorzieningen ingevolge vitaliteitssparen aan het begin van het kalenderjaar in totaal minder bedraagt dan € 20.000 (cijfers 2012). In dat geval kan maximaal het bedrag van het verschil tussen € 20.000 (cijfers 2012) en het bedrag van de waarde in het economische verkeer van de voorziening aan het begin van het kalenderjaar in aanmerking worden genomen als uitgave voor vitaliteitssparen, tenzij dat verschil groter is dan € 5000; in dat laatste geval kan maximaal een bedrag van € 5000 als uitgaven voor vitaliteitssparen in aanmerking worden genomen. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat indien de belastingplichtige een hoger bedrag inlegt dan op grond van de hiervoor genoemde begrenzings als uitgaven voor vitaliteitssparen in aftrek kan worden gebracht, ook de ter zake van die niet in aftrek gekomen bedragen opgebouwde voorziening bij opname van die voorziening als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking wordt genomen.

Het tijdstip waarop uitgaven voor vitaliteitssparen voor aftrek in aanmerking komen, wordt bepaald door artikel 3.147 van de Wet IB 2001.

Overigens zal het op artikel 10.8 van de Wet IB 2001 gebaseerde artikel 22 van het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001 zodanig worden gewijzigd dat de Belastingdienst – vanwege de gegevensuitwisseling door de toegelaten aanbieders – afdoende op de naleving van de in dit artikel genoemde grensbedragen kan toezien.

In artikel 3.146, eerste lid (Art. II, ond. F)

wordt «uitkeringen op grond van een buitenlandse voorziening die naar aard en strekking overeenkomt met een inkomensvoorziening» vervangen door:

uitkeringen op grond van een buitenlandse voorziening die naar aard en strekking overeenkomt met een inkomensvoorziening, voordelen uit vitaliteitssparen.

Memorie van toelichting:

Artikel 3.146 van de Wet IB 2001 bepaalt op welk tijdstip bepaalde inkomensbestanddelen van het inkomen uit werk en woning worden genoten. Met de aanpassing van dit artikel wordt bewerkstelligd dat artikel 3.146 van de Wet IB 2001 ook van toepassing is op belastbare voordelen uit vitaliteitssparen.

In artikel 7.2, tweede lid (Art. II, ond. I)

wordt na onderdeel e, onder verlettering van de onderdelen f tot en met h tot g tot en met i, een onderdeel ingevoegd, luidende:

f. het belastbare voordeel uit vitaliteitssparen voor zover de daarvoor gedane uitgaven als uitgaven voor vitaliteitssparen in aanmerking zijn genomen;

Memorie van toelichting:

Artikel 7.2 van de Wet IB 2001 geeft een opsomming van inkomensbestanddelen die onderdeel uitmaken van de categorie belastbaar inkomen uit werk en woning voor buitenlandse belastingplichtigen. Deze categorie wordt uitgebreid met belastbare voordelen uit vitaliteitssparen. Hiermee wordt bewerkstelligd dat deze voordelen ook bij buitenlandse belastingplichtigen in aanmerking worden genomen, tenzij een regeling ter voorkoming van dubbele belasting daaraan in de weg staat. De voordelen uit vitaliteitssparen worden in lijn met bijvoorbeeld lijfrenteuitkeringen slechts in aanmerking genomen voor zover daarvoor uitgaven in aanmerking zijn genomen als uitgaven voor vitaliteitssparen. Het belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen bij buitenlands belastingplichtigen is net als bij lijfrenteuitkeringen dus beperkter dan bij binnenlands belastingplichtigen waar in principe belasting geheven wordt onafhankelijk van de vraag of daarvoor uitgaven in aftrek zijn gebracht. Het is overigens aan de belastingplichtige om aannemelijk te maken in hoeverre een beperktere grondslag van toepassing is.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat voor buitenlandse belastingplichtigen geen aftrek van uitgaven voor vitaliteitssparen geldt. Uitgaven voor vitaliteitssparen kwalificeren net als bijvoorbeeld premies voor lijfrenten als uitgaven voor inkomensvoorziening en worden ook aangemerkt als persoonlijke tegemoetkomingen die slechts onder voorwaarden in aanmerking kunnen worden genomen door buitenlandse belastingen.

In artikel 9.2, vierde lid (Art. II, ond. P)

wordt "of stamrechtbeleggingsrecht als bedoeld in artikel 11a van de Wet op de loonbelasting 1964" vervangen door:

of stamrechtbeleggingsrecht als bedoeld in artikel 11a van de Wet op de loonbelasting 1964 of een voorziening ingevolge vitaliteitssparen.

Memorie van toelichting:

De wijziging van artikel 9.2 van de Wet IB 2001 houdt verband met de invoering van vitaliteitssparen. Deze wijziging bewerkstelligt samen met de wijziging van artikel 25, vierde lid, van de Wet op de

vennootschapsbelasting 1969 (Wet Vpb 1969) dat indien in het kader van vitaliteitssparen wordt belegd in aandelen per saldo het brutodividend tot de in dat kader opgebouwde voorziening gaat behoren. Daarom wordt de dividendbelasting in die situatie niet verrekend bij de belastingplichtige, maar bij de aanbieder van de regeling. Met deze bepalingen wordt beoogd de uitvoeringslasten voor de Belastingdienst en de belastingplichtigen die deelnemen aan vitaliteitssparen te verminderen. Er is geen inhoudelijke wijziging beoogd ten opzichte van de thans op dat punt voor de levensloopregeling geldende regeling.

In artikel 10.1, vierde lid (Art. II, ond. R)

wordt «3.87, 3.118» vervangen door «3.87, 3.109a, 3.118» en wordt «3.129, 3.133» vervangen door «3.129, 3.131b, 3.133».

Voorts wordt «8.11, tweede lid, eerste volzin, onderdeel a, 8.14a» vervangen door «8.11, tweede lid, eerste volzin, onderdeel a, alsmede het derde lid, 8.14a» en wordt «en artikel 8.12, zevende lid, laatstvermelde bedragen» vervangen door: laatstvermelde bedragen.

Memorie van toelichting (Wetsvoorstel):

Met de wijziging van artikel 10.1 van de Wet IB 2001 wordt allereerst bewerkstelligd dat het in het voorgestelde artikel 3.109a, tweede lid, van de Wet IB 2001 genoemde bedrag betreffende de voordelen uit vitaliteitssparen in het kalenderjaar na het kalenderjaar waarin de belastingplichtige de leeftijd van 61 jaar bereikt bij het begin van het kalenderjaar (voor het eerste met ingang van 1 januari 2013) wordt gecorrigeerd voor de inflatie. Daarnaast wordt met de wijziging van artikel 10.1 van de Wet IB 2001 bewerkstelligd dat de in het voorgestelde artikel 3.131b van de Wet IB 2001 genoemde bedragen, die zien op de begrenzings van de als uitgaven voor vitaliteitssparen in aanmerking te nemen uitgaven, bij het begin van het kalenderjaar (voor het eerst met ingang van 1 januari 2013) worden gecorrigeerd voor de inflatie. Dit geldt zowel voor het in dat artikel genoemde absolute maximum van € 20.000 (cijfers 2012), als voor het in dat artikel genoemde jaarlijks maximum van € 5000 (eveneens cijfers 2012). Voorts dient artikel 10.1 te worden aangepast in verband met de introductie van de werkbonus in artikel 8.11, derde lid, van de Wet IB 2001, als toegelicht in artikel II, onderdeel N, van dit wetsvoorstel. Tot slot wordt artikel 10.1 van de Wet IB 2001 aangepast aan het vervallen van artikel 8.12 van de Wet IB 2001, als toegelicht in artikel II, onderdeel O, van dit wetsvoorstel.

Toelichting bij tweede nota van wijziging:

De in onderdeel 2, onder b, opgenomen wijziging herstelt een verschrijving in het wetsvoorstel. In de in artikel II, onderdeel R, van het wetsvoorstel opgenomen wijziging van artikel 10.1 van de Wet IB 2001 wordt abusievelijk artikel 3.97 van de Wet IB 2001 in plaats van artikel 3.87 van de Wet IB 2001 genoemd.

Artikel 10a.11 komt te luiden (Art. II, ond. T)

Artikel 10a.11 Overgangsbepaling levensloopregelingen

Bij toepassing van artikel 39d van de Wet op de loonbelasting 1964 zijn de artikelen 8.2, onderdeel I, 8.9, eerste lid, 8.18a, eerste lid, eerste volzin, en tweede lid, 9.2, vierde lid, en 10.1, zoals deze bepalingen op 31 december 2011 luiden, met inachtneming van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat bij de overeenkomstige toepassing van artikel 8.18a, tweede lid, zoals deze bepaling op 31 december 2011 luidde, kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd buiten beschouwing blijven. Bij toepassing van artikel 39d, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 is voorts artikel 3 131a, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Toelichting bij tweede nota van wijziging:

Voorgesteld wordt de in het wetsvoorstel opgenomen overgangsbepaling voor levensloopregelingen ook per 1 januari 2013 aan te passen. Op grond van de met ingang van 1 januari 2013 voorgestelde tekst van artikel 10a.11 van de Wet IB 2001 zijn de in dat artikel genoemde bepalingen met betrekking tot de levensloopverlofkorting van overeenkomstige toepassing in de situaties waarop het voorgestelde artikel 39d van de Wet LB 1964 ziet. Dit betreft de situatie dat op 31 december 2012 bestaande aanspraken ingevolge een levensloopregeling worden omgezet in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen, de situatie dat de omzetting van dergelijke aanspraken niet plaatsvindt en de situatie dat de levensloopregeling door de afgebakende groep deelnemers van de levensloopregeling wordt voortgezet. Het is de bedoeling dat de levensloopverlofkorting in deze situaties nog kan worden verrekend. Op grond van het voorgestelde artikel 10a.11 van de Wet IB 2001 kan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nader worden uitgewerkt op welke wijze de verwerking van de levensloopverlofkorting plaatsvindt. Omdat ook artikel 10.1 van de Wet IB 2001, zoals dit op 31 december 2011 luidde, van overeenkomstige toepassing is in deze situatie, wordt het bedrag van de levensloopverlofkorting ook per 1 januari 2013 gecorrigeerd voor inflatie.

In artikel 10a.11 van de Wet IB 2001 wordt op grond van de in deze nota van wijziging opgenomen wijziging ook vanaf 2013 bepaald dat bij de overeenkomstige toepassing van artikel 8.18a, tweede lid, van de Wet IB 2001, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, de kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd buiten beschouwing blijven. Met dit laatste wordt bewerkstelligd dat na 31 december 2011 geen levensloopverlofkorting meer wordt opgebouwd, ongeacht of na die datum nog een bedrag wordt gestort in de levensloopregeling. De reeds op 31 december 2011 bestaande aanspraken op de levensloopverlofkorting worden bij de opname uit de levensloopregeling (of bij de omzetting van aanspraken ingevolge een levensloopregeling in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen) verzilverd. In artikel 10a.11, tweede volzin, van de Wet IB 2001 wordt ten slotte bepaald dat het voorgestelde artikel 3.131a, tweede lid, van de Wet IB 2001 van overeenkomstige toepassing is bij de in het voorgestelde artikel 39d, eerste lid, van de Wet LB 1964 bedoelde geruisloze omzetting van aanspraken ingevolge een levensloopregeling in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen. Dat betekent dat ter zake van die omzetting op grond van genoemd artikel 39d, eerste lid, van de Wet LB 1964 geen belasting wordt geheven over de vrijgekomen aanspraken ingevolge een levensloopregeling en dat er op grond van artikel 10a.11 van de Wet IB 2001 geen uitgaven voor vitaliteitssparen in aanmerking genomen worden. Daarnaast geldt ook vanaf 2013 dat

het toepassingsbereik van artikel 10a.11 van de Wet IB 2001 wijzigt door de voorgestelde aanpassing van artikel 39d van de Wet LB 1964 (zie onderdeel 5, onder b).

3.13.3. Wet IB 2001 m.i.v. 2014

Artikel 10a.11 komt te luiden (Art. III, ond. C)

Artikel 10a.11 Overgangsbepaling levensloopregelingen

1. Bij toepassing van artikel 39d van de Wet op de loonbelasting 1964 zijn de artikelen 8.2, onderdeel I, 8.9, eerste lid, 8.18a, eerste lid, eerste volzin, en tweede lid, 9.2, vierde lid, en 10.1, zoals deze bepalingen op 31 december 2011 luiden, met inachtneming van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat bij de overeenkomstige toepassing van artikel 8.18a, tweede lid, zoals deze bepaling op 31 december 2011 luidde, kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd buiten beschouwing blijven. Bij toepassing van artikel 39d, tweede lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 is voorts artikel 3 131a, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

2. Ingeval een belastingplichtige als bedoeld in artikel 39d van de Wet op de loonbelasting 1964 op enig moment in het kalenderjaar zowel een voorziening ingevolge een levensloopregeling als bedoeld in artikel 19g, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, als een voorziening ingevolge vitaliteitssparen als bedoeld in artikel 1.7a, heeft, wordt de waarde in het economische verkeer van de aanspraken ingevolge de levensloopregeling met overeenkomstige toepassing van de artikelen 8.2, onderdeel I, 8.9, eerste lid, 8.18a, eerste lid, eerste volzin, en tweede lid, zoals deze artikelen op 31 december 2011 luiden, aan het einde van het kalenderjaar, of, ingeval de belastingplichtige voor die datum overlijdt, op de dag voorafgaand aan het overlijden als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking genomen. Bij de overeenkomstige toepassing van artikel 8.18a, tweede lid, zoals deze bepaling op 31 december 2011 luidde, blijven kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd buiten beschouwing.

Toelichting bij tweede nota van wijziging:

Voorgesteld wordt de in het wetsvoorstel opgenomen overgangsbepaling voor levensloopregelingen ook per 1 januari 2014 aan te passen. In dat kader wordt aan artikel 10a.11 van de Wet IB 2001 een lid toegevoegd en wordt de voor het jaar 2013 geldende tekst aangepast en aangeduid als eerste lid. Op grond van dit eerste lid blijven bij de toepassing van artikel 39d van de Wet LB 1964 de bepalingen met betrekking tot de levensloopverlofkorting van toepassing en kan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nader worden uitgewerkt op welke wijze de verwerking van de levensloopverlofkorting plaatsvindt. Omdat ook artikel 10.1 van de Wet IB 2001, zoals dit op 31 december 2011 luidde, van overeenkomstige toepassing is in deze situatie, wordt het bedrag van de levensloopverlofkorting ook vanaf 1 januari 2014 jaarlijks gecorrigeerd voor inflatie.

In artikel 10a.11, eerste lid, van de Wet IB 2001 wordt daarnaast ook vanaf 2014 bepaald dat bij de overeenkomstige toepassing van artikel 8.18a, tweede lid, van de Wet IB 2001, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, de kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd buiten beschouwing blijven. Met dit laatste wordt – in lijn met de voor het jaar 2012 en het jaar 2013 voorgestelde tekst – bewerkstelligd dat ook na 31 december 2011 geen levensloopverlofkorting meer wordt opgebouwd,

ongeacht of na die datum nog een bedrag wordt gestort in de levensloopregeling. De reeds op 31 december 2011 bestaande aanspraken op de levensloopverlofkorting worden bij de opname uit de levensloopregeling (of bij de omzetting van aanspraken ingevolge een levensloopregeling in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen) verzilverd.

Ten slotte wordt in artikel 10a.11, eerste lid, van de Wet IB 2001 bepaald dat het voorgestelde artikel 3.131a, tweede lid, van de Wet IB 2001 ook van overeenkomstige toepassing is bij de met ingang van 1 januari 2014 in het voorgestelde artikel 39d, tweede lid, van de Wet LB 1964 bedoelde geruisloze omzetting van aanspraken ingevolge een levensloopregeling in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen.

Ingevolge het met ingang van 1 januari 2014 voorgestelde artikel 10a.11, tweede lid, van de Wet IB 2001 wordt in de gevallen waarin een werknemer op enig moment zowel een voorziening ingevolge een levensloopregeling als een voorziening ingevolge vitaliteitssparen heeft geregeld dat de voorziening ingevolge een levensloopregeling aan het einde van het kalenderjaar of, ingeval de belastingplichtige voor die datum overlijdt, op de dag voorafgaand aan het overlijden als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in de belastingheffing wordt betrokken. Bij die belastingheffing wordt ook de levensloopverlofkorting in aanmerking genomen met dien verstande dat – zoals hiervoor is toegelicht – vanaf het jaar 2012 geen levensloopverlofkorting wordt opgebouwd.

3.13.4. Wet IB 2001 m.i.v. 2016

Artikel 10a.10 vervalt (Art. IV)

Memorie van toelichting:

Artikel 10a.10 van de Wet IB 2001 bevat de overgangsbepaling inzake de vrijstelling in box 3 van spaarloontegoeden. In verband met de voorgestelde afschaffing van de spaarloonregeling met ingang van 1 januari 2012 zal wegens de blokkeringstermijn van de spaarloonregeling van vier jaar de overgangsregeling van artikel 10a.10 van de Wet IB 2001 op 1 januari 2016 uitgewerkt zijn. Artikel 10a.10 kan derhalve met ingang van 1 januari 2016 vervallen.

3.13.5. Wet LB 1964 m.i.v. 2012

Artikel 39d (Art. V, ond. O)

Na artikel 39c wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 39d

1. Voor de werknemer die op 31 december 2011 een aanspraak had ingevolge een levensloopregeling als bedoeld in artikel 19g, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, waarvan de waarde in het economische verkeer op die datum € 3 000 of meer bedroeg, blijven de artikelen 11, eerste lid, onderdeel j, onder 5°, en onderdeel r, onder 4°, en derde lid, 19g, 21c, onderdeel f, 22a, zesde lid, 22ca, 22d en 36a, tweede lid, artikel 25, vierde lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en artikel 4, zesde lid, van de Wet op de

dividendbelasting 1965, zoals deze artikelen op 31 december 2011 luiden, alsmede de daarop gebaseerde bepalingen, van toepassing, met dien verstande dat bij de toepassing van artikel 22ca, tweede lid, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd buiten beschouwing blijven.

2. Voor de werknemer die op 31 december 2011 een aanspraak had ingevolge een levensloopregeling als bedoeld in artikel 19g, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, waarvan de waarde in het economische verkeer op die datum minder bedroeg dan € 3 000, blijven op deze aanspraak de bij of krachtens artikel 19g, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, gestelde regels alsmede de artikelen 21c, onderdeel f, 22a, zesde lid, 22ca en 22d, artikel 25, vierde lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en artikel 4, zesde lid, van de Wet op de dividendbelasting 1965, zoals deze artikelen op 31 december 2011 luiden, van toepassing.

Toelichting bij tweede nota van wijziging:

Voorgesteld wordt ook het voor de loonbelasting in het wetsvoorstel opgenomen overgangsrecht voor de levensloopregeling aan te passen. Met de in deze nota van wijziging opgenomen tekst van artikel 39d, eerste lid van de Wet LB 1964 wordt bewerkstelligd dat werknemers die voor 1 januari 2012 een voorziening ingevolge een levensloopregeling hebben opgebouwd waarvan de waarde in het economisch verkeer op 31 december 2011 € 3000 of hoger is, ook na 31 december 2011 aan de levensloopregeling kunnen blijven deelnemen volgens de regels die op 31 december 2011 van toepassing waren. Bij de toepassing van artikel 22ca, tweede lid, van de Wet LB 1964 blijven kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd echter buiten beschouwing. Met dit laatste wordt bewerkstelligd dat na 31 december 2011 geen levensloopverlofkorting meer wordt opgebouwd, ongeacht of na die datum nog een bedrag wordt gestort in de levensloopregeling. De op 31 december 2011 aanwezige aanspraken op de levensloopverlofkorting worden overeenkomstig de op 31 december 2011 geldende regels bij opname geëffectueerd. Omdat ook artikel 22d van de Wet LB 1964, zoals dit op 31 december 2011 luidde, van toepassing blijft, wordt het bedrag van de levensloopverlofkorting ook per 1 januari 2012 gecorrigeerd voor inflatie.

In het tweede lid wordt voor werknemers die voor 1 januari 2012 een voorziening ingevolge een levensloopregeling hebben opgebouwd waarvan de waarde in het economische verkeer op 31 december 2011 lager is dan € 3000, bepaald dat op de op 31 december 2011 ingevolge de levensloopregeling opgebouwde aanspraken de met betrekking tot die aanspraken op die datum geldende bepalingen van toepassing blijven. Daarmee wordt onder meer bewerkstelligd dat ook belasting kan worden geheven bij een onregelmatige afwikkeling van de genoemde aanspraak. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat artikel 39d, tweede lid, van de Wet LB 1964 niet tot gevolg heeft dat de in dat lid bedoelde werknemer in het jaar 2012 ook nog bedragen kan inleggen in de levensloopregeling.

3.13.6. Wet LB 1964 m.i.v. 2013

Artikel 34 (Art. VI, ond. D)

wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

d. een belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen geniet als bedoeld in artikel 3 109a van de Wet inkomstenbelasting 2001.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Met betrekking tot een belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen als bedoeld in artikel 3 109a van de Wet inkomstenbelasting 2001 bedraagt in afwijking van hoofdstuk III de belasting 42% van dit belastbare voordeel. Indien de belasting ingevolge artikel 27b, eerste lid, in één bedrag met de premie voor de volksverzekeringen wordt geheven, wordt in afwijking in zoverre van de eerste volzin, het bedrag van de verschuldigde belasting tezamen met het bedrag van de verschuldigde premie voor de volksverzekeringen gesteld op 42% van het belastbare voordeel.

Memorie van toelichting:

Artikel 34 van de Wet LB 1964 geeft de bevoegdheid om – ter vergemakkelijking van de heffing van de inkomstenbelasting – bij algemene maatregel van bestuur bepaalde inkomensbestanddelen aan de heffing van loonbelasting te onderwerpen. De reikwijdte van deze bepaling wordt door de onderhavige wijziging uitgebreid, waardoor de aanbieders van vitaliteitssparen – de toegelaten banken, verzekeraars en beheerders van beleggingsinstelling – inhoudingsplichtig worden gemaakt voor de ter zake door de werknemer verschuldigde loonbelasting en premie volksverzekeringen.

Met het nieuwe derde lid van artikel 34 van de Wet LB 1964 wordt bewerkstelligd dat de toegelaten aanbieders van vitaliteitssparen loonbelasting inhouden naar een tarief van 42%. Voor dit tarief is aansluiting gezocht bij het gemiddelde marginale tarief voor de inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen voor inkomen uit werk en woning. Indien de heffing van belasting en de premie voor de volksverzekeringen ingevolge artikel 27b, eerste lid, van de Wet LB 1964 in één bedrag geschiedt, geldt het tarief van 42% voor de gecombineerde heffing. Bij de verrekening in de inkomstenbelasting zal de belastingplichtige onder omstandigheden, afhankelijk van het voor hem geldende marginale tarief, ofwel aanvullend inkomstenbelasting zijn verschuldigd ofwel recht hebben op een belastingteruggaaf.

Artikel 39d komt te luiden (Art. VI, ond. F)

Artikel 39d

1. Onder bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen voorwaarden kan een aanspraak ingevolge een levensloopregeling als bedoeld in artikel 19g, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, op verzoek van de werknemer geruisloos worden omgezet in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen als bedoeld in artikel 1.7a van de Wet inkomstenbelasting 2001.

2. Voor de werknemer die op 31 december 2011 een aanspraak had ingevolge een levensloopregeling als bedoeld in artikel 19g, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, waarvan de waarde in het economische verkeer op die datum minder bedroeg dan € 3 000, blijven tot de datum waarop deze aanspraak is omgezet in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen als bedoeld in artikel 1.7a van de Wet inkomstenbelasting 2001, maar uiterlijk tot en met 31 december 2013, op deze aanspraak de bij of krachtens artikel 19g, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, gestelde regels alsmede artikel 25, vierde lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting

1969 en artikel 4, zesde lid, van de Wet op de dividendbelasting 1965, zoals deze artikelen op 31 december 2011 luiden, van toepassing en wordt deze aanspraak, ingeval deze niet uiterlijk op 31 december 2013 is omgezet in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen als bedoeld in artikel 1.7a van de Wet inkomstenbelasting 2001, met overeenkomstige toepassing van de artikelen 21c, onderdeel f, 22a, zesde lid, 22ca en 22d, zoals deze artikelen op 31 december 2011 luiden, op 31 december 2013, of, ingeval de werknemer voor die datum overlijdt, op de dag voorafgaand aan het overlijden als loon uit tegenwoordige arbeid in aanmerking genomen.

3. Voor de werknemer die op 31 december 2011 een aanspraak had ingevolge een levensloopregeling als bedoeld in artikel 19g, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, waarvan de waarde in het economische verkeer op die datum € 3 000 of meer bedroeg, blijven de artikelen 11, eerste lid, onderdeel j, onder 5°, en onderdeel r, onder 4°, en derde lid, 19g, 21c, onderdeel f, 22a, zesde lid, 22ca, 22d en 36a, tweede lid, artikel 25, vierde lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en artikel 4, zesde lid, van de Wet op de dividendbelasting 1965, zoals deze artikelen op 31 december 2011 luiden, alsmede de daarop gebaseerde bepalingen, van toepassing, met dien verstande dat bij de toepassing van artikel 22ca, tweede lid, zoals dit artikel op 31 december 2011 luidde, kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd buiten beschouwing blijven.

Toelichting bij tweede nota van wijziging:

Voorgesteld wordt het voor de loonbelasting in het wetsvoorstel opgenomen overgangsrecht voor levensloopregelingen ook per 1 januari 2013 aan te passen. In de met ingang van 1 januari 2013 voorgestelde tekst van artikel 39d, eerste lid, van de Wet LB 1964 wordt een mogelijkheid gecreëerd om de levensloopregeling zonder fiscale consequenties volledig om te zetten in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen. Op grond van genoemd eerste lid, dat ten opzichte van de in het wetsvoorstel opgenomen tekst uitsluitend redactioneel is aangepast, kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld met betrekking tot deze geruisloze omzetting, bijvoorbeeld voor de wijze waarop de opgebouwde levensloopverlofkorting bij een dergelijke geruisloze omzetting kan worden verzilverd. Op zo'n omzetting is op grond van artikel 10a.11 van de Wet IB 2001, zoals dat ingevolge deze nota van wijziging komt te luiden, artikel 3.131a, tweede lid, van die wet van overeenkomstige toepassing. Aldus wordt verzekerd dat ter zake van deze omzetting geen aftrek kan worden geclaimd.

Artikel 39d, tweede lid, van de Wet LB 1964 wordt ten opzichte van het wetsvoorstel ook inhoudelijk gewijzigd. In de eerste plaats wordt op grond van de voorgestelde wijziging bepaald dat bij werknemers die op 1 januari 2013 een aanspraak ingevolge een levensloopregeling hebben waarvan de waarde in het economische verkeer op 31 december 2011 lager was dan € 3000 en die hun op die datum bestaande aanspraken ingevolge de levensloopregeling niet overeenkomstig het eerste lid geruisloos hebben omgezet in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen, deze aanspraken op 31 december 2013 als loon uit tegenwoordige arbeid worden aangemerkt. Indien de werknemer vóór 31 december 2013 komt te overlijden, dan worden de aanspraken ingevolge de levensloopregeling op de dag voorafgaand aan het overlijden als loon uit tegenwoordige arbeid aangemerkt. Hiermee wordt bewerkstelligd dat ook bij overlijden de arbeidskorting van toepassing is (mits de overledene bij het begin van het kalenderjaar de leeftijd van 61 jaar nog niet heeft bereikt).

Daarnaast wordt in genoemd tweede lid bepaald, dat bij die belastingheffing ook de levensloopverlofkorting in aanmerking wordt genomen. Omdat ook artikel 22d van de Wet LB 1964, zoals dit op 31 december 2011 luidde, van overeenkomstige toepassing is, wordt het bedrag van de levensloopverlofkorting ook voor deze situaties per 1 januari 2013 gecorrigeerd voor inflatie. Ten slotte wordt in artikel 39d, tweede lid, van de Wet LB 1964 bepaald dat tot de datum waarop een omzetting overeenkomstig het eerste lid plaatsvindt, maar uiterlijk tot en met 31 december 2013, op de op 31 december 2012 ingevolge de levensloopregeling opgebouwde aanspraken de met betrekking tot die aanspraken op 31 december 2011 geldende bepalingen van toepassing blijven. Daarmee wordt onder meer bewerkstelligd dat ook belasting kan worden geheven bij een onregelmatige afwikkeling van de genoemde aanspraak. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat artikel 39d, tweede lid, van de Wet LB 1964 niet tot gevolg heeft dat de werknemer in het jaar 2013 ook nog bedragen kan inleggen in de levensloopregeling.

In artikel 39d, derde lid, van de Wet LB 1964 wordt bepaald dat werknemers die op 31 december 2011 een aanspraak hadden ingevolge een levensloopregeling waarvan de waarde in het economische verkeer op die datum € 3000 of hoger was ook na 31 december 2012 aan de levensloopregeling kunnen blijven deelnemen overeenkomstig de op 31 december 2011 geldende regels. Een uitzondering geldt echter voor de toepassing van de levensloopverlofkorting. Op dat punt wordt geregeld dat voor de overeenkomstige toepassing van artikel 22ca, tweede lid, van de Wet LB 1964 de kalenderjaren die na 31 december 2011 zijn geëindigd buiten beschouwing blijven. Over jaren na 31 december 2011 wordt derhalve geen levensloopverlofkorting meer opgebouwd. Omdat ook artikel 22d van de Wet LB 1964, zoals dit op 31 december 2011 luidde, van overeenkomstige toepassing is, wordt het bedrag van de levensloopverlofkorting ook voor deze groep werknemers per 1 januari 2013 gecorrigeerd voor inflatie.

3.13.7. Wet LB 1964 m.i.v. 2014

Artikel 39d komt te luiden (Art. VII, ond. B)

Artikel 39d

1. Voor de werknemer die op 31 december 2013 een aanspraak had ingevolge een levensloopregeling als bedoeld in artikel 19g, zoals dit artikel op 31 december 2013 luidde, waarvan de waarde in het economische verkeer op die datum € 3000 of meer bedroeg, blijven de artikelen 13, eerste lid, onderdeel j, onder 5o, en onderdeel r, onder 4o, en derde lid, 19g, 21c, onderdeel f, 22a, zesde lid, 22ca, 22d en 36a, tweede lid, artikel 25, vierde lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en artikel 4, zesde lid, van de Wet op de dividendbelasting 1965, zoals deze artikelen op 31 december 2013 luiden, alsmede de daarop gebaseerde bepalingen, van toepassing, met dien verstande dat bij de toepassing van artikel 22ca, tweede lid, zoals deze artikelen op 31 december 2013 luiden, kalenderjaren die na 31 december 2013 zijn geëindigd buiten beschouwing blijven.
2. Onder bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen voorwaarden kan een aanspraak als bedoeld in het eerste lid op verzoek van de werknemer geruisloos worden omgezet in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen als bedoeld in artikel 1.7a van de Wet inkomstenbelasting 2001, voor zover de waarde in het

economische verkeer van deze aanspraak niet hoger is dan het in artikel 3.131b van de Wet inkomstenbelasting 2001 eerstgenoemde bedrag.

3. Het eerste lid is niet van toepassing ingeval de waarde van de aanspraak, bedoeld in het eerste lid, aan het begin van het kalenderjaar, vóór bijschrijving van het rendement, niet meer bedraagt dan nihil.

Toelichting bij tweede nota van wijziging:

Voorgesteld wordt het voor de loonbelasting in het wetsvoorstel opgenomen overgangsrecht voor levensloopregelingen ook per 1 januari 2014 aan te passen.

In artikel 39d, eerste lid, van de Wet LB 1964 wordt op grond van deze nota van wijziging bepaald dat werknemers die op 31 december 2013 een aanspraak hadden ingevolge een levensloopregeling waarvan de waarde in het economische verkeer op, die datum € 3000 of hoger was ook na 31 december 2013 aan de levensloopregeling kunnen blijven deelnemen overeenkomstig de op 31 december 2013 geldende regels. Een uitzondering geldt, net als in de voorgaande jaren, voor de toepassing van de levensloopverlofkorting. Op dat punt wordt geregeld dat voor de overeenkomstige toepassing van artikel 22ca, tweede lid, van de Wet LB 1964 de kalenderjaren die na 31 december 2013 zijn geëindigd buiten beschouwing blijven. Over jaren na 31 december 2013 wordt derhalve geen levensloopverlofkorting meer opgebouwd. Omdat ook artikel 22d van de Wet LB 1964, zoals dit op 31 december 2013 luidde, van overeenkomstige toepassing wordt, wordt het bedrag van de levensloopverlofkorting ook vanaf 2014 gecorrigeerd voor inflatie.

Artikel 39d, tweede lid, van de Wet LB 1964 maakt een omzetting van de in het eerste lid bedoelde bestaande aanspraken ingevolge een levensloopregeling in vitaliteitssparen mogelijk. De omzetting kan geruisloos plaatsvinden tot het bedrag van de in artikel 3.131b van de Wet IB 2001 genoemde totale fiscale ruimte (€ 20.000 in het jaar 2013). Als na deze omzetting nog aanspraken resteren, dan worden deze op grond van de met ingang van 1 januari 2014 voorgestelde tekst van artikel 10a.13 van de Wet IB 2001 in één keer als voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking genomen. Op grond van de per 1 januari 2014 voorgestelde tekst van artikel 39d, tweede lid, van de Wet IB 2001 kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld met betrekking tot de geruisloze omzetting, bijvoorbeeld voor de wijze waarop de opgebouwde levensloopverlofkorting bij een dergelijke geruisloze omzetting kan worden verzilverd.

Met de per 1 januari 2014 voorgestelde tekst van artikel 39d, derde lid, van de Wet LB 1964 wordt bewerkstelligd dat deelname aan de overgangsregeling, bedoeld in het eerste lid, niet meer geldt voor werknemers die aan het begin van het kalenderjaar geen positief saldo hebben op de levensloopregeling. Met deze aanvullende voorwaarde wordt de terugkeer naar de levensloopregeling, nadat men aan vitaliteitssparen deelgenomen heeft, onmogelijk gemaakt. Ingeval een deelnemer aan het met ingang van 1 januari 2014 in artikel 39d, eerste lid, van de Wet LB 1964 op te nemen overgangsrecht op enig moment in het kalenderjaar ook aan vitaliteitssparen gaat deelnemen, wordt aan het eind van dat kalenderjaar het volledige levenslooptegoed op grond van artikel 10a.13 van de Wet IB 2001 ineens belast en is er op dat moment geen aanspraak ingevolge een levensloopregeling meer. Met de voorgestelde tekst van artikel 39d, derde lid, van de Wet LB

1964 is opbouw van levensloop vanaf dat moment uitgesloten. Voor de bepaling van de waarde van de aanspraak tellen overigens de aan het begin van het toetskalenderjaar bijgeschreven rendementen niet mee. Daarmee wordt voorkomen dat een bijschrijving van rendement ertoe kan leiden dat deelname aan het in het eerste lid bedoelde overgangsrecht alsnog mogelijk blijft na een deelname aan vitaliteitssparen.

Om te voorkomen dat de per 1 januari 2014 voorgestelde tekst van artikel 39d, derde lid, van de Wet LB 1964 ook gevolgen heeft voor werknemers die niet hebben deelgenomen aan vitaliteitssparen, dienen zij ervoor te zorgen dat, ook na een eventuele opname uit de levensloopregeling, er een positief saldo op de levensloopregeling blijft staan. Aangezien een saldo van € 1 hierbij voldoende is, mag dit geen probleem zijn.

3.13.8. AWR m.i.v. 1-1-2013

Artikel 30i (Art. XXVIII, ond. Ga)

wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

d. ingevolge artikel 3.109a, tweede lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 een bedrag als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking wordt genomen.

2. In de eerste volzin van het tweede lid wordt «eerste lid» vervangen door «eerste lid, onderdelen a, b en c». Voorts wordt aan het lid een volzin toegevoegd, luidende: Ingeval met betrekking tot een jaar het eerste lid, onderdeel d, toepassing vindt, bedraagt de revisierente 20% van het belastbare voordeel in dat jaar uit vitaliteitssparen, bedoeld in artikel 3.109a, eerste en tweede lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001.

3. In het derde lid, aanhef, wordt «ingevolge de artikelen 30f en 30h aan heffingsrente» vervangen door «ingevolge artikel 30fc aan belasting-rente». Voorts wordt in de laatste volzin van het lid «van het in artikel 30f, derde lid, onderdeel a, bedoelde tijdvak» vervangen door: van het in artikel 30fc, tweede lid, bedoelde tijdvak.

4. In het vierde lid wordt «artikel 30f, eerste lid, tweede volzin, buiten aanmerking gelaten» vervangen door: artikel 30fc, vijfde lid, buiten toepassing gelaten.

Toelichting bij vierde nota van wijziging:

Met betrekking tot vitaliteitssparen wordt in het eerste lid van artikel 30i van de AWR voorgesteld om revisierente in rekening te brengen wanneer ingevolge artikel 3 109a, tweede lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 een belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen in aanmerking wordt genomen. Dit ziet op de situatie dat in een kalenderjaar na het kalenderjaar waarin de belastingplichtige de leeftijd van 61 jaar bereikt, gezamenlijk een hoger bedrag dan € 10 000 van de vitaliteitsspaarrekening

is overgeboekt, uit een vitaliteitsspaarverzekering tot uitkering is gekomen of van het vitaliteitsspaarrecht van deelneming is vervreemd.

De revisierente bedraagt ingevolge de aanvulling van het tweede lid van artikel 30i van de AWR 20% van het belastbare voordeel, bedoeld in artikel 3 109a, eerste en tweede lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001, kort gezegd de opname plus het resterende tegoed.

In het derde lid van artikel 30i van de AWR is de zogenoemde tegenbewijsregeling opgenomen voor contractperiodes van minder dan 10 jaar. Overwogen is een soortgelijke verfijning op te nemen ter zake van de berekening van de 20% revisierente bij vitaliteitssparen. Dat zou in deze situatie echter tot een gecompliceerde regeling leiden vanwege de mogelijkheid van regelmatige stortingen en opnames. Daarom is voor de revisierente bij vitaliteitssparen afgezien van een dergelijke tegenbewijsregeling.

De wijzigingen van het derde en vierde lid van artikel 30i van de AWR brengen dat artikel in overeenstemming met de voorgestelde nieuwe belastingrenteregeling. Dit was nog niet in het wetsvoorstel opgenomen, hetgeen met deze wijziging wordt rechtgezet. Met betrekking tot deze wijziging wordt op grond van deze nota van wijziging overgangsrecht opgenomen in artikel XXXIV, vijfde lid (nieuw).

3.14. Inwerkingtreding (Art. XXXVIII)

1. Deze wet treedt in werking met ingang van 1 januari 2012, met dien verstande dat:

- a. artikel I, onderdelen A, B, M, N, P, Q en R, eerst toepassing vindt nadat artikel 10.1 van de Wet inkomstenbelasting 2001 bij het begin van het kalenderjaar 2012 is toegepast;
- b. artikel V, onderdelen C en D, eerst toepassing vindt nadat artikel 20a, tweede lid, onderscheidenlijk 20b, tweede lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 bij het begin van het kalenderjaar 2012 is toegepast;
- c. artikel V, onderdelen F, G en H, eerst toepassing vindt nadat artikel 22d van de Wet op de loonbelasting 1964 bij het begin van het kalenderjaar 2012 is toegepast;
- d. de wijzigingen van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 ingevolge artikel X, onderdelen L, onder 3, en M, onder 3, niet van toepassing zijn met betrekking tot de verwerving van een belang in een lichaam indien de overnameschuld en het vermogen van dat lichaam voor 15 november 2011 deel zijn gaan uitmaken van het vermogen van eenzelfde lichaam;
- e. de wijzigingen van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 ingevolge artikel X, onderdeel Q, niet van toepassing zijn met betrekking tot de verwerving of uitbreiding van een belang in een maatschappij welke voor 15 november 2011 deel is gaan uitmaken van dezelfde fiscale eenheid als de maatschappij die dat belang heeft verworven of uitgebreid;
- f. artikel X voor het eerst toepassing vindt met betrekking tot boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2012;
- g. artikel I, onderdeel Ba, voor het eerst toepassing vindt met betrekking tot kosten of uitgaven ter zake van speur- en ontwikkelingswerk dat wordt verricht na 31 december 2011.

2. Artikel XVI werkt terug tot en met 15 juni 2011.

3. In afwijking van het eerste lid treden artikel XX, artikel XXI en artikel XXXIII in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

4. Vragen & antwoorden Intermediardagen Belastingdienst 2011

4.1. Algemeen

Op 15 december 2011 heeft de Belastingdienst een serie van tien Intermediardagen afgesloten in Veldhoven. De Intermediardagen 2011 stonden in het teken van het nieuwe belastingplan en andere, belangrijke veranderingen waarmee het intermediair te maken krijgt. Aan de orde zijn onder meer gekomen actuele ontwikkelingen op het gebied van loonheffingen en inkomstenbelasting.

Op 17 januari 2012 zijn naar aanleiding van de intermediardagen 2 sets met vragen en antwoorden gepubliceerd die o.a. diverse vragen rond de vitaliteitsspaarregeling en de levensloopregeling bevatten. De integrale teksten van deze vragen en antwoorden zijn hierna opgenomen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de vragen die liggen op het terrein van de inkomstenbelasting en de vragen op het terrein van de loonbelasting.

4.2. Vragen & antwoorden inkomstenbelasting

Vraag 1: Moet voor het vitaliteitsparen een bankrekening worden geopend of kan het vitaliteitsparen door een ondernemer zelf worden bijgehouden?

Antwoord: Voor het vitaliteitsparen dient men te beschikken over een als vitaliteitsspaarrekening aangeduide bankrekening of een als vitaliteitsspaarverzekering aangeduide levensverzekering of een als vitaliteitspaarrecht van deelneming aangeduide deelneming in een beleggingsinstelling. Dat geldt voor alle deelnemers aan deze regeling. Het is niet mogelijk een dergelijke rekening in eigen beheer te houden.

Vraag 2: Per jaar mag per persoon € 5.000 fiscaal aftrekbaar worden gespaard, tot een maximum van €20.000 (inclusief rendement). Als er meer gespaard wordt, is het meerdere niet aftrekbaar. Is het meerdere bij opname wel belast?

Antwoord: Ja. Alle opnamen van de vitaliteitspaarrekening zijn belast ook als deze betrekking hebben op niet afgetrokken stortingen. Ook opnamen die betrekking hebben op het bijgeschreven rendement zijn belast. Het saldo, ook als het groter is dan €20.000, behoort niet tot de rendementsgrondslag van box 3. Deze bedragen worden overigens jaarlijks geïndexeerd.

Vraag 3: Beïnvloedt de inleg op de vitaliteitspaarrekening de jaarruimte voor de aftrek van lijfrentepremies? Of de maximale dotatie aan de fiscale oudedagsreserve?

Antwoord: Nee, de jaarruimte wordt onafhankelijk van de inleg of opname uit het vitaliteitsparen bepaald. Er is geen mogelijkheid opgenomen (in tegenstelling tot het regime voor lijfrentes), om de FOR belast te kunnen laten afnemen voor ten hoogste het aftrekbare bedrag van vitaliteitsparen.

Vraag 4: De bank doet een uitkering vanaf de vitaliteitsspaarrekening. Is de bank dan inhoudingsplichtige en zijn de uitkeringen uit het vitaliteitsparen dan onderdeel van het loon voor de werknemersverzekeringen?

Antwoord: Ja, de opname van de vitaliteitsspaarrekening wordt voor de heffing van de loonheffing aangewezen als periodieke uitkering, waarbij de financiële instelling wordt aangewezen als inhoudingsplichtige. De financiële instelling houdt loonheffing in naar een vast tarief van 42%. In de aangifte inkomstenbelasting dient de opname van de vitaliteitsspaarrekening te worden aangegeven als belastbaar voordeel uit vitaliteitsparen. De ingehouden loonheffing wordt als voorheffing verrekend met de verschuldigde inkomstenbelasting.

De uitkeringen uit het vitaliteitsparen vormen geen onderdeel van het loon voor de werknemersverzekeringen.

Vraag 5: Op welke manier kan de opgebouwde levensloopverlofkorting geldend worden gemaakt?

Antwoord: Bij opnamen van de levenslooptekening ten behoeve van levensloopverlof. Bij volledige omzetting van de levenslooptekening in vitaliteitsparen, wordt de opgebouwde levensloopverlofkorting verrekend in de inkomstenbelasting, dus buiten de werkgever om, in het jaar van omzetting. Bij voortzetting van de levenslooptekening (bij een saldo van € 3.000 of meer) blijven de huidige voorwaarden van kracht met uitzondering van de opbouw van de levensloopverlofkorting. Bij een saldo dat kleiner is dan € 3.000 eindigt de levenslooptekening en kan de opgebouwde levensloopverlofkorting in het jaar van opheffen van de rekening, worden verzilverd. Er kan echter nooit meer korting worden verzilverd dan dat er aan levenslooptegoed wordt opgenomen.

Vraag 6: Je kunt niet aan vitaliteitsparen deelnemen als je ouder bent dan 65 jaar. Dat betekent dat uiterlijk op de dag voordat belastingplichtige 65 jaar wordt, het tegoed moet worden opgenomen. Wordt die leeftijdsgrens verhoogd naar 67 jaar gelet op de verhoging van de pensioenleeftijd?

Antwoord: Op dit moment geldt de leeftijdsgrens van 65 jaar. Welke grens in de toekomst wordt gehanteerd is nu niet bekend.

Vraag 7: Als een belastingplichtige in het jaar dat hij 62 wordt of daarna meer dan € 10.000 opneemt, dan valt het gehele tegoed op de vitaliteitsspaarrekening vrij en is revisierente verschuldigd. Wat gebeurt er met een saldo van meer dan € 10.000 op de dag voordat de belastingplichtige 65 wordt? Wat gebeurt er als een houder van een vitaliteitsspaarrekening met een saldo van € 20.000 overlijdt?

Antwoord: Het gehele tegoed moet uiterlijk voor het bereiken van de 65 jarige leeftijd zijn opgenomen. Is dit niet gebeurd, dan wordt het tegoed geacht tot uitkering te zijn gekomen op de dag voorafgaande aan de 65e verjaardag. In dit geval wordt geen revisierente berekend (ook niet als het tegoed meer dan € 10.000 bedraagt).

Bij overlijden van de houder van een vitaliteitsspaarrekening wordt het volledige saldo belast bij de erflater door een heffingsmoment aan te nemen direct voorafgaande aan het moment van overlijden. Ook in deze situatie is geen revisierente verschuldigd.

Vraag 8: Wordt over de belastbare voordelen uit vitaliteitssparen de arbeidskorting toegepast?

Antwoord: Nee, de arbeidskorting wordt toegepast over het arbeidsinkomen. Het arbeidsinkomen omvat ingevolge artikel 8.1 lid 1 letter e Wet IB 2001: het gezamenlijk bedrag van hetgeen door de belastingplichtige met tegenwoordige arbeid is genoten als winst uit een of meer ondernemingen, loon en resultaat uit een of meer werkzaamheden.

4.3. Vragen & antwoorden loonbelasting

Vraag 1: Een werknemer heeft op 31 december 2011 een saldo in de levensloopregeling van € 3.000 of meer.

- a. Kan deze werknemer blijven deelnemen aan de levensloopregeling?
- b. Zijn er nog andere mogelijkheden?

Antwoord a:

Ja, de werknemer die een saldo in de levensloopregeling heeft van € 3.000 of meer (gespaarde bedrag plus de waarde van het rendement over 2011 dat in 2012 wordt bijgeschreven) kan blijven deelnemen aan de levensloopregeling, waarbij de "oude" regels van toepassing blijven. Hij kan dus in de jaren na 2011 blijven sparen tot maximaal 210 % van het jaarloon. Alleen bouwt de werknemer geen levensloopverlofkorting meer op.

Antwoord b:

Ja, deze werknemer heeft ook andere mogelijkheden.

- Hij kan het levenslooptegoed opnemen en dan zijn levensloopverlofkorting te gelde maken.
- Hij kan in 2013 of enig later jaar zijn levenslooptegoed omzetten in een vitaliteitstegoed. Doet hij dat in 2013 dan kan hij het totale bedrag dat in de levensloopregeling zit onbeperkt omzetten naar vitaliteitssparen. In 2013 is het mogelijk om volgtijdelijk zowel in de levensloopregeling als de vitaliteitsregeling in te leggen.

Als het saldo van de levensloopregeling dat wordt omgezet naar de vitaliteitsregeling meer bedraagt dan € 20.000 dan blijft dat saldo staan. Echter in de volgende jaren kan niets meer gestort worden in de vitaliteitsregeling omdat al een bedrag boven het maximum in de regeling zit. Op welke wijze verrekening van de levensloopverlofkorting plaatsvindt is nog niet bekend.

Zet de werknemer in 2014 zijn levensloopregeling om in vitaliteitssparen, dan geldt een maximum van € 20.000. Over het meerdere zal dan moeten worden afgerekend, waarbij dan de levensloopverlofkorting te gelde kan worden gemaakt. Met ingang van 2014 kan slechts aan één van

beide regelingen worden deelgenomen en worden gespaard. Het is dus niet mogelijk dat dan aanspraken op de levensloopregeling en vitaliteitsregeling naast elkaar bestaan. Als dat toch voorkomt, dan wordt het saldo van de levensloopregeling belast. Op welke wijze verrekening van de levensloopverlofkorting plaatsvindt is nog niet bekend.

Let op: Het is niet mogelijk om in 2012 voor het eerst te gaan deelnemen aan de levensloopregeling. De levensloopregeling is met ingang van 1 januari 2012 afgeschaft, behalve voor reeds bestaande deelnemers. Zij kunnen op basis van het overgangsrecht in bepaalde gevallen (onderdeel a hierboven) blijven deelnemen.

Vraag 2: Wordt bij een ZZP-er die gebruik maakt van het vitaliteitssparen loonbelasting ingehouden?

Antwoord: Als de ZZP-er uit het vitaliteitstegoed bij een bank, verzekeraar of andere instantie opnames doet, dan is die opname onderworpen aan de heffing van loonbelasting en premie volksverzekeringen als inkomsten uit vroegere dienstbetrekking. De inhouding zal plaatsvinden naar een vast tarief van 42 %.

Het ingehouden bedrag wordt verrekend in de inkomstenbelasting. De uitkeringen uit de vitaliteitsregeling vormen geen onderdeel van het loon voor de werknemersverzekeringen. Of de inkomensafhankelijke bijdrage ZVW verschuldigd is en naar welk tarief is nog niet duidelijk. Regelgeving hieromtrent is nog niet bekend.

De bank, verzekeraar of andere instantie is de inhoudingsplichtige.

Overigens geldt bovenstaande voor iedereen die opnames doet uit zijn vitaliteitstegoed. Niet de werkgever maar de instelling waarbij het vitaliteitstegoed is ondergebracht, is inhoudingsplichtig bij opname.

Let op: opname uit het vitaliteitstegoed kan onbeperkt. Dat geldt echter niet voor de deelnemer die in enig jaar opnamen doet en in het voorafgaande kalenderjaar 61 jaar of ouder was. Die deelnemer mag tot zijn 65ste levensjaar maximaal € 10.000 per jaar opnemen. Het tegoed moet zijn opgenomen voordat de deelnemer 65 jaar wordt.

Vraag 3: Kan een werknemer sparen binnen de vitaliteitsregeling door inhouding op het brutoloon door de werkgever, waarbij de werkgever het spaarbedrag vervolgens doorstort naar de vitaliteitrekening?

Antwoord: Nee, de vitaliteitsregeling is een regeling in de inkomstenbelasting. Het gespaarde bedrag raakt de loonbelasting niet. De storting wordt gedaan door de werknemer/deelnemer. De storting is een aftrekpost in box 1.

Vraag 4: Is het mogelijk om spaarloon in eigen beheer bij de werkgever te sparen?

Antwoord: De spaarloonregeling is per 1 januari 2012 afgeschaft. Er geldt geen overgangsregeling. In 2011 was het mogelijk voor een werkgever om een spaarloonregeling in eigen beheer uit te voeren. Wel gold hierbij dat het spaarloonreglement in het sparen in eigen beheer moest voorzien. De gelden moesten dan bij de werkgever op een grootboekrekening op naam van de werknemer worden geadministreerd.

